

ลัทธิธรรมกลางปุ๋้อ่อนตรี จานวโร

๖. กามเม้นทุภัก

กามไม่เม้นกุลาณ

ผู้ใดไตร่กาม ผู้นั้นเรียกว่า ไตร่ทุภัก

ผู้ใดไม่ไตร่กาม ผู้นั้นเรียกว่า ไม่ไตร่ทุภัก

๗. ทานมามี คือ ทานสิ่งของภายนอก

ทานอุบมามี คือ มริจาคอวัยวะ

ทานมรมัตถกมามี คือ มริจาคชีวิต

๘. ผู้ถูกโรด คือ ความรัก เพ้าตรอมงำ รักฆาฆาก

๙. คำพูดของพระอรหันเจ้าที่ได้อาท

เพราะเห็นมาตุตามใช้จากที่ไม่เม้นธรรม

จึงเกิดความเมื่อน่าข

จึงพูดต่อมาตุตามด้วยความหนักแน่น

ลัทธิธรรมหลวงปู่อนศรี จานวโร

๑๐. นักรณเป็นน้ำตึกของแผน แผนก็เป็นน้ำตึกของนักรณอีก

สมาธิ เป็นปฏิปักษ์ต่อ กามฉันทะ

มีสติ เป็นปฏิปักษ์ต่อ พงามาท

วิธาก เป็นปฏิปักษ์ต่อ กิณฉัทธะ

กุญ เป็นปฏิปักษ์ต่อ อุกุชัจจะกุกกุจจะ

วิจાર เป็นปฏิปักษ์ต่อ วิจิกิจฉา

๑๑. ตักหนา เรียกว่ากระแเส

ผู้ตัดตักหนาได้ เรียกว่าผู้ตัดกระแเสได้

พระอรหันต์ เป็นผู้ประกอบด้วยอุเมกา

รู้ตักหนาเกิดและดับแห่งอินทรี ๕ ช่อมเป็นพระอรหันต์

พระอรหันต์ทั้งหลาย ได้ชื่อว่าเป็นผู้พ้นแล้วจากกาม และกัญฐิ

๑๒. การดำ พระอริยะเจ้า น้ามมรรต น้ามสวรต

พระอุโบสถ วัดโพธิสมภรณ์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่หลวงปู่อ่อนศรี จานวโร ทำพิธี "ทัฬหีกรรม" (อุปสมบทซ้ำ)

๒-๓

พรรษาที่ ๒-๓ พุทธศักราช ๒๔๙๐-๒๔๙๑

จำพรรษาที่วัดธรรมิการาม

บ้านบึงโน ตำบลโคกสี อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

• อุปสมบทซ้ำ •

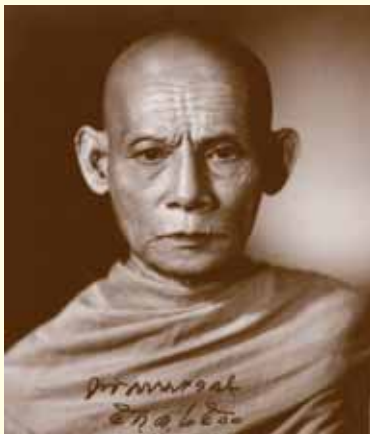
ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ท่านได้กระทำ “ทัฬหีกรรม” คือ การอุปสมบทซ้ำ เนื่องจากท่านมีความสงสัยในความบริสุทธิ์ของพระอุปัชฌาย์ อีกทั้งหมู่เพื่อนที่อุปสมบทมาพร้อมกันก็ได้ทยอยกันอุปสมบทซ้ำไปก่อนหน้านี้แล้ว สาเหตุนั้นก็มาจากการที่พระอุปัชฌาย์ต้องอาบัติสังฆาทิเสส แล้วเข้าปริวาสกรรม ออกอัภภาน แล้วก็มาอุปสมบทในทันที จึงสร้างความกังขาให้แก่สังฆวิहारิก

ท่านจึงตัดสินใจเดินทางไปที่วัดโพธิสมภรณ์ ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อทำ “ทัฬหีกรรม”

โดยมี พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล) เป็นพระอุปัชฌาย์

พระครูอดุลย์สังฆกิจ (เถื่อน อุชฺฐโร) เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พระครูมุกดาหารสาธุกิจ (ผา) เป็นพระอนุสาวนาจารย์

พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)

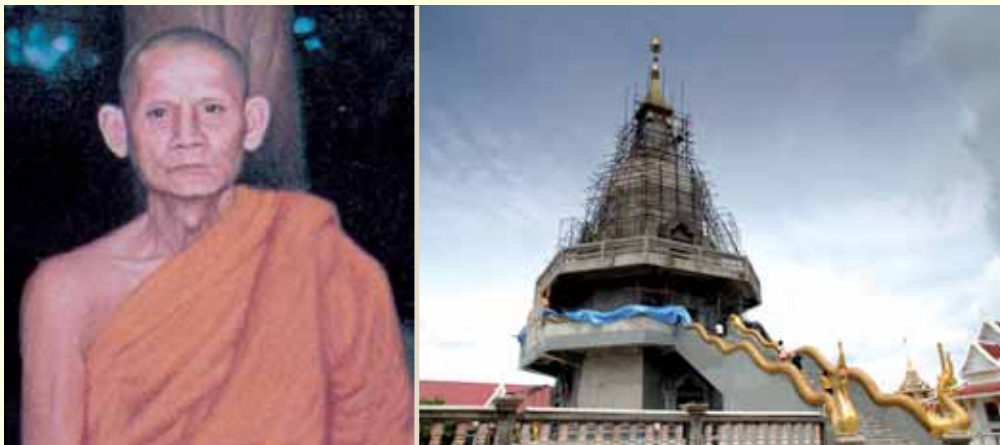
พระครูอดุลย์สังฆกิจ (เถื่อน อุชฺฐโร)

• หลวงปู่เจ้าคุณธรรมเจดีย์ รัมภโร •

หลวงปู่อ่อนศรีได้เล่าชีวประวัติ ในช่วงนี้ไว้ว่า...

“...เราบวชสองพระอุปัชฌาย์ พระอุปัชฌาย์องค์แรกชื่ออุปัชฌาย์สวด
อุปัชฌาย์องค์ที่สองชื่อ **หลวงปู่เจ้าคุณธรรมเจดีย์** เจ้าคุณเป็นลูกศิษย์
ผู้เคารพนับถือหลวงปู่มั่นเป็นอย่างมาก

หลังจากทำ “**ทัฬหีกรรม**” กรรม คือ การอุปสมบทซ้ำแล้ว ท่านก็ยัง
หวนรำลึกถึงคำที่ท่านพระอาจารย์มั่น ให้โอวาทเมื่อครั้งยังเป็นสามเณร คือ ให้
ท่านศึกษาด้านปริยัติให้รู้จักพระธรรมวินัยให้ละเอียดเสียก่อนค่อยออกปฏิบัติ
ท่านจึงหันมาเรียนนักธรรม

พระธรรมเจดีย์ (หลวงปู่จุ่ม พนฺธุโล)

วัดโพธิสมภรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

ประวัติศาสตร์ของพระกรรมฐานต้องจารึกชื่อท่านไว้ตราบนานเท่านาน **ท่านเป็นสุดยอดแห่ง
พระอุปัชฌาย์ผู้ให้เกิดพระอริยสงฆ์ทั่วสามมณฑล** เป็นตำนานพระอุปัชฌาย์ผู้เป็นแบบอย่างแก่สานุศิษย์
ได้รับคำทำนายจากท่านพระอาจารย์มั่นว่า... “ในภายภาคหน้าจะเป็นที่พึ่งแก่หมู่คณะ”

ท่านเป็นผู้ใฝ่การศึกษาตันถะธุระและวิปัสสนาธุระหาผู้เสมอเหมือนได้ยากรูปหนึ่ง

นามเดิม นายจุ่ม จันทรวงศ์ เป็นบุตรของนายคำสิงห์ และนางเขียว จันทรวงศ์
เกิด วันพฤหัสบดีที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๓๑ ตรงกับวันขึ้น ๖ ค่ำ เดือน ๖ ปีชวด
ที่บ้านท่าอุเทน จังหวัดนครพนม

ท่านเล่าถึงการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมว่า หมู่นักเรียนหนังสือธรรมไปได้ ๓-๔ บท ส่วนท่านมาเรียนทีหลัง ถูกหมู่นักเรียนล้อว่า **“พระเจ้าตากจะมาเรียนหนังสือ”** (หมายความว่า แก่แล้วค่อยมาเรียนหนังสือ)

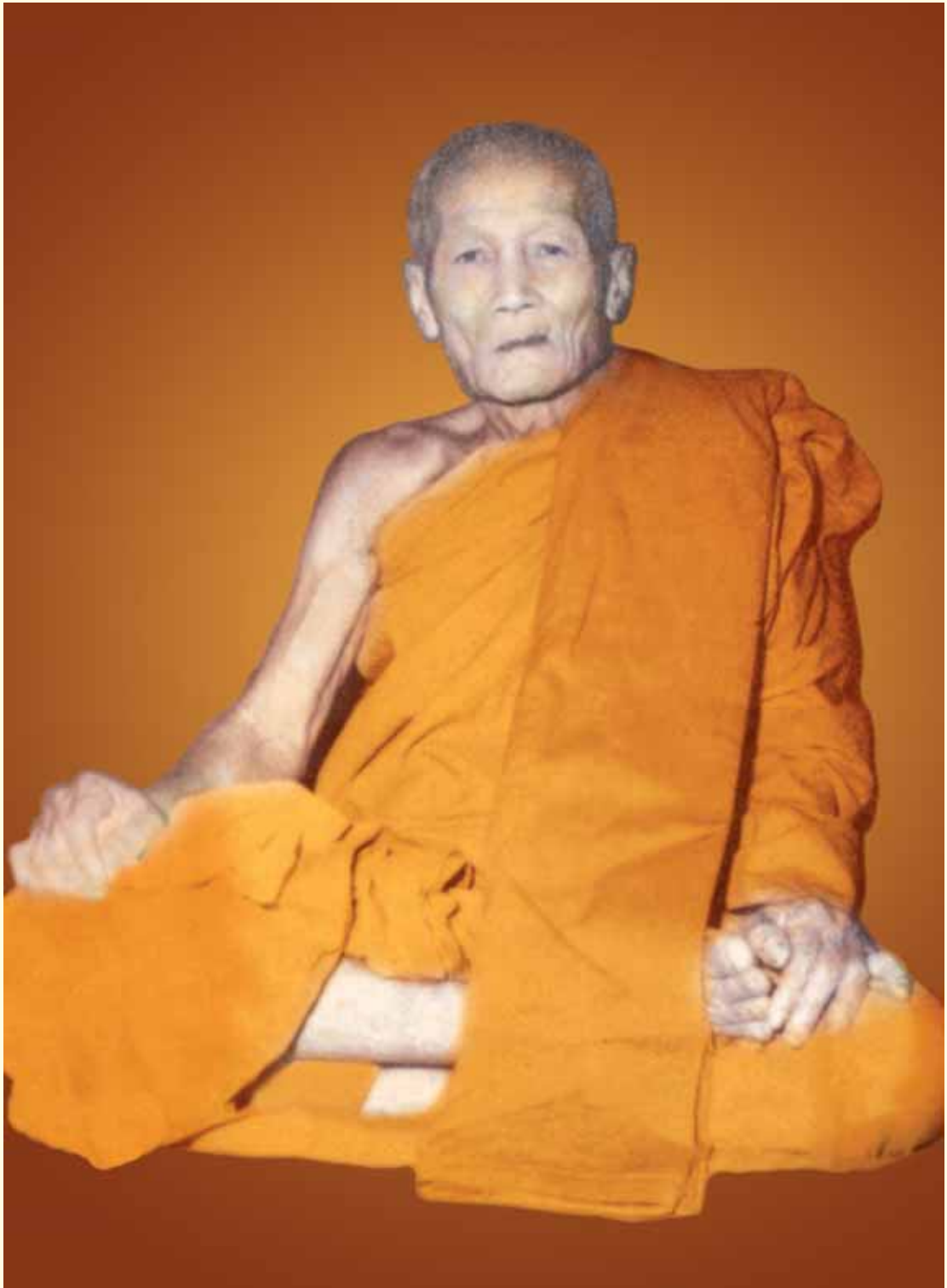
ท่านก็พยายามเรียนโดยใช้วิธีเรียนแบบ **“หาเข้ากินคำ”** คือ กลางคืนก็พยายามท่องบ่นสาธยายจดจำในสิ่งที่พระอาจารย์สอน

โดยถือหลักการ ๓ อย่าง คือ

๑. **ทรงจำ** คือ พยายามท่องให้ได้มากที่สุด
๒. **ซ้ำซอก** ท่องได้แล้วก็ทวนบ่อย ๆ จนชำนาญ

อุปสมบท	วัดมหาชัย ตำบลหนองบัว อำเภอหนองบัวลำภู จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๕๐ โดยมี พระครูแสง ธมฺมธโร เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสีมา สีสสมฺปนฺโน วัดจันทาราม อำเภอภูเวียง จังหวัดขอนแก่น เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระมหาจันทร์ เขมิโย (ภายหลังเป็นพระเทพสิทธิธรรมาจารย์ วัดศรีเทพ จังหวัดนครพนม) เป็นพระอนุสาวนาจารย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๖ ได้ติดตามพระมหาจันทร์ เขมิโย ไปจำพรรษาที่วัดเลียบ จังหวัดอุบลราชธานี อันเป็นสำนักของท่านพระอาจารย์เสาร์ และท่านพระอาจารย์มั่นซึ่งเป็นอาจารย์ฝ่ายวิปัสสนาธุระ และได้ประพฤติปฏิบัติสืบต่อเนื่องไปจนถึงวันอสถานแห่งชีวิต
การศึกษา	ท่านเข้ามาศึกษาพระปริยัติธรรมบาลีที่วัดเทพศิรินทราวาส กรุงเทพฯ จนได้เปรียญธรรม ๓ ประโยค
สมณศักดิ์	พ.ศ. ๒๔๖๓ เป็นพระครูสังฆวุฒิกร ฐานานุกรมของสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (เจริญ ญาณวรเถร) ครั้งเมื่อเป็นพระศาสนโสภณ และได้ย้ายจากวัดเทพศิรินทราวาส มาเป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิสมภรณ์ จังหวัดอุดรธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๖ กับได้ตราแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ด้วย
พ.ศ. ๒๔๖๘	ได้เป็นพระครูชินวาทดำรง
พ.ศ. ๒๔๗๐	ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพระราชาคณะที่ พระญาณดิลก
พ.ศ. ๒๔๗๓	ได้เป็นพระราชาคณะที่ พระราชกวี
พ.ศ. ๒๔๗๘	ได้เป็นพระราชาคณะที่ พระเทพกวี
พ.ศ. ๒๔๘๘	ได้เป็นพระราชาคณะที่ พระธรรมเจดีย์
มรณภาพ	วันที่ ๑๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ณ โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร สิริรวมอายุได้ ๗๕ ปี ๕๔ พรรษา •

• หลวงปู่ฝั้นฝั้น วัฒนาร •

หลวงปู่พรหม จิรบุญโย

๓. **คลองปาก** คือ ท่องจนติดปาก ไม่ต้องนึกหา ปากก็สาธยายว่า บท ๆ นั้นไปได้เลย

พอตอนเช้าก็ท่องจำให้แม่นยำและทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาให้เข้าใจ เวลาท่องก็ท่องไม่ต้องออกเสียง แต่หมู่คณะท่องออกเสียง ท่านจึงรู้ว่าหมู่คณะท่องจำไปถึงไหน และท่านก็พยายามท่องจำให้ได้มากกว่าหมู่เพื่อนที่เรียนด้วยกันนั้น

พออ่านท่องจำหนังสือเสร็จในตอนเย็น ตอนดึกก็อธิษฐานอุทิศกุศลไปจนถึงเที่ยงคืน

ปีแรกท่านเรียนนักธรรมชั้นตรี วิชาวินัย ธรรมวิภาค พุทธประวัติ ท่านให้หมู่เพื่อนถามท่านหากท่านติดขัดข้อไหน ก็จะกลับไปท่องจนขึ้นใจ และถ้าหมู่คณะถามติดขัดสักข้อหนึ่งข้อใด ท่านก็จะไปเรียนท่องจำจนทะลุปรุโปร่งขึ้นใจในพระวินัย ๒๒๗ ข้อ และภาคปฏิบัติ

พอปีต่อมาท่านก็สอบนักธรรมชั้นโทได้ สมัยก่อนแค่สอบได้นักธรรมก็เป็นครูบาอาจารย์สอนตามโรงเรียนได้แล้ว ถือได้ว่า เป็นบัณฑิต เป็นผู้ฉลาด มีวิชาความรู้ติดตัวสามารถสอนผู้อื่นได้

ในขณะที่ท่านศึกษาพระปริยัติธรรมอยู่นั้น ยามว่างจากการศึกษาเล่าเรียน ท่านก็จะเดินทางมากราบฟังพระธรรมเทศนาและรับโอวาทธรรมจาก **หลวงปู่พรหม จิรบุญโณ** ที่วัดศรีโพธิ์สูง บ้านโพธิ์ชัย ตำบลบ้านถ่อน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เสมอ ๆ

ลิขิตธรรมหลวงปู่อ่อนตรี จานวโร

๑๓. พระพุทธเจ้า ๓ พระองค์ คือ
พระเจ้าวิมลสี พระสี พระเวสสภู ทั้งสามพระองค์นี้
ได้วางศาสนาไว้ ๖ มี จึงทำอุโมลกตรังหนึ่ง
ทำมันสังฆอุโมลกตรังตั้งว นอกนั้นไม่ทำเลย

๑๔. มีสมันหนึ่ง พระพุทธเจ้าแสดง อสุภะกรรมฐาน
ภิกษุทำใจผิด มาตัวเองตายด้วย มาผู้อื่นตายด้วย
ตายมากมายมันระวตีการณ

เรื่องการทำกรรมฐาน มีอานาปานสติมันตัน
คือวิธีการณตั้ง ๑-๒-๓-๔-๕ มันตัน

๑๕. การจับต้องทางนถึง
ไม่มีวิญญานตรงกดี ไม่มีวิญญานตรงกดี
ต้องสังฆมาทิส

ลิขิตธรรมหลวงปู่่อนตรี จานวโร

๑๖. มารผู้ใจงาม ให้นำในภิกษุทั้งหลาย
จับดีในการฆ่าตัวเจ้าของเองตาย ๥ แล้วจะได้ทำสู่พระนิพพาน
จึงแสดงตัวดีขึ้นมาบนหลังน้ำ
เมื่อชื่อแล้ว จึงฆ่าตัวตายเป็นอันมาก

๑๗. พระพุทธเจ้าแสดง อานาปานสติแก่ มรณะสติจึงสงมิไป
๥ และพระพุทธเจ้าแสดงเรื่อง กรรมของภิกษุที่ตายไม่มาก ๆ นั้น

๑๘. ภิกษุใดมรณมานได้ ๖๐ - ๗๐ พรรษา ๥ แต่ภิกษุนั้นเป็นผู้ไม่ฉลาด
ไม่รู้จักอารมณ์นึก ไม่รู้จักอารมณ์
ไม่รู้จักวิธีออกจากอารมณ์นึก ไม่รู้จักวิธีออกจากอารมณ์
ในไม่อยู่กับผู้มีพรรษาแก่กว่า ๥ ละรอนสังกับท่านด้วย
ท่านไม่ได้ ในไม่อยู่กับผู้มีพรรษาอ่อนกว่า
๥ แต่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญทางพระวินัยก็ได้
๥ แล้วในภิกษุแก่นั้น รอนสังกับภิกษุผู้อ่อนกว่านั้นก็ได้

พระอุโบสถ วัดประชาอุทิศ ตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

๔-๘

พรรษาที่ ๔-๘ ปีพุทธศักราช ๒๔๙๒-๒๔๙๖

จำพรรษาที่วัดประชาอุทิศ

ตำบลลุมพุก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

เมื่อออกพรรษาแล้ว หลวงปู่อ่อนศรีธุดงค์จากวัดธรรมิการามไปยังวัดประชาอุทิศ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ท่านได้ปักกลดอยู่ร่วมกับ *พระอาจารย์บานิตย์ สุรบุญโณ (พระครูญาณวิจิตร) ซึ่งท่านเป็นเพื่อนสนิทของพระอาจารย์วัน อุตตโม และหลวงพ่อพุทธ จานิโย

หลวงปู่อ่อนศรีได้เล่าต่อว่า “...วัดประชาอุทิศ เป็นที่ของเจ้าเหลี่ยม ณ จำปาศักดิ์ สงวนไว้เพื่อสร้างวัด เป็นที่ลาดต่ำลงไปทางทิศเหนือเชื่อมกับชายทุ่งนา มีไม้ยาง ไม้ไซชนะ ไม้ตะแบก ฯลฯ พระอาจารย์บานิตย์ ท่านได้มาปักกลดอยู่ก่อนแล้ว

...มาถึงวัดประชาอุทิศได้ร่วมกับชาวบ้านสร้างถาวรวัตถุมากมาย เช่น ปั้นพระพุทธรูปไว้ตามจุดต่าง ๆ ขนเอาหินเอาอิฐของเก่า มาสร้างมาจัดมุงภายในวัด เพื่อจะได้ดูให้เป็นของโบราณ

พระอาจารย์บานิตย์ สุรบุญโณ
(พระครูญาณวิจิตร)

พระอาจารย์วัน อุตตโม

หลวงพ่อพุทธ จานิโย

● *หอยนางรม/หอยนางรม รามาว* ●

ต่อมามีหมอดูมาทำนาย ทำให้ชาวบ้านแตกตื่นตกใจว่า รูปยักษ์ที่ปั้นขึ้นรอบหอรระฆังนั้นมันจะมากินมนุษย์ และหอรระฆังที่เป็นปูนปั้นก็ไม่เป็นมงคล ซึ่งเป็นสาเหตุให้พระที่มายุ่งจำพรรษาที่วัดประชาอุทิศไม่ค่อยได้ เพราะถูกยักษ์จับกินหมด

หอรระฆังนั้นมันมีอยู่ ๓ ชั้น ข้างล่างมันมีกำแพง กำแพงเขาทำเป็นรูปยักษ์แบกกำแพงโดยรอบ แล้วที่นี้พวก ๆ เด็กมันคือ มันก็เอาสีแดงทาปากยักษ์ คนก็ว่า นางยักษ์ปากแดงมันกินพระกินเณรกินคน

ต่อมาพวกพระเดือดร้อนใจพากันลาสิกขาไปเกือบหมด เดือดร้อนชาวบ้านจะไม่มีใครอยู่วัดให้ทำบุญ และอีกอย่างหนึ่ง มีเรื่องทะเลาะกันรุ่นวายอยู่บ่อย ๆ แล้วก็มีพระผู้ใหญ่ท่านหนึ่งมาพูดเสริมให้ชาวบ้านตระหนกตกใจเข้าไปอีกว่าซ้ำอีกว่า **“มูลเหตุที่มันเดือดร้อนรุ่นวาย เพราะไปปลุกหอรระฆังไว้หน้าพระประธาน”**

หอรระฆัง วัดประชาอุทิศ

พอพระผู้ใหญ่วุดเช่นนั้น พวกญาติโยมก็เชื่อกัน

พอดีเราไปถึง เขาก็มาฟ้องเราว่า “ท่านอาจารย์! ยักษ์ปากแดงตัวนี้ มันกินพระ กินเณร ยักษ์ตัวนี้มันกินคน ทำให้ชาวบ้านชาววัดทะเลาะกันไปหมด ถ้ามันมากินคน จะให้พวกโยมทำอะไร พวกผมจะทูปมันทิ้ง

เราก็บอกเขาไปว่า “ถ้าทูปทิ้งให้คิดว่าราคามันเท่าไร ใครเป็นผู้ออกเงิน ออกทองให้มาสร้าง หรือเงินของพวกคุณเอามาเอง ใครเป็นคนให้ คุณอุษา เจ้าของโรงงานกระดาษในกรุงเทพฯ เป็นคนให้ เขาเป็นลูกศิษย์พระครูญาณวิจิตร (บานิตย์ สุรปญฺโญ) พวกโยมทูปทิ้งวันนี้ ขาดกันกับเขาทันที ต่อแต่นี้วัดนี้ อาศัยเขาไม่ได้ **เขาจะเสียดิถีตา ต่อไปเขาก็จะไม่เชื่อใจเรา ขอให้พวกเราเชื่อมั่นในความดี สิ่งปลูกสร้างทั้งหมดสร้างด้วยสติปัญญา จตฺปัจจัยที่ได้มาล้วนบริสุทธิ์ เมื่อสร้างมาแล้ว ก็ขอให้พวกเราดูแลรักษาความสะอาด ไม่ให้สกปรก ก็สมควรแล้ว** ยักษ์มันก็ยักษ์ปุนเฉย ๆ ปั้นมันขึ้นมา มันจะมากินใครได้ จะทูปมันทิ้งมันก็ยังวิ่งหนีไม่ได้ ปุนคนปั้นขึ้นมาเป็นยักษ์ มันจะมากินใครได้ ไปถึงขนาดนั้นหรือคนเรา ถ้าพวกโยมโง่ขนาดนั้นก็ทูปไปเลย”

เมื่อพวกชาวบ้านได้ฟังด้วยเหตุผลอันคมคายเช่นนั้น จึงไม่มีใครกล้าที่จะทูปทิ้ง

ต่อจากนั้นมาก็ได้อาศัยโยมเจ้าของโรงกระดาษนั้นจริง ๆ เขาได้มาสร้างที่เผาศพ สร้างศาลาพักศพ สร้างโบสถ์ นี้เรียกว่า **รักษาศรัทธาไม่ให้ตกไป**

แล้วหลวงปู่อ่อนศรี ท่านก็กล่าวสอนญาติโยมในเรื่องนี้ต่อไป อย่างน่าฟังและพิจารณาว่า..

“..หมอดู หมอโกหก โกหกตัวเองยังไม่พอ ยังโกหกคนอื่นด้วย คำโกหกมันยากอะไร เด็กมันก็โกหกได้ อาตมาก็เก่งเหมือนกันเรื่องโกหก โกหกแต่ไม่อยากเอามาใช้ มันไม่เกิดประโยชน์ มันเดือดร้อน เราทิ้งคำโกหกเข้าป่าเผาทิ้งเสียให้หมด เรื่องดันเดาใครเดาได้ โยมก็เดาได้ พระก็เดาได้

“เดา” แปลว่า ไม่จริง ไม่ถูกต้องต้องผิด ไม่ผิดก็ต้องถูก เหมือนกัน

ชื่อหวยมีสองอย่างไม่ถูกก็ต้องผิด ไม่ผิดก็ต้องถูก ไม่มีสามมีแต่สอง

คนพวกนี้มันหากินอยู่แล้ว คนเราท้องไม่เต็มอยู่แล้ว มันว่างอยู่แล้ว
มันอยากกินเรื่อย ๆ ไปบอกทางให้เขาเดิน

เรื่องพระที่วัดประชาอุทิศ มันเป็นเรื่องของกิเลสที่พระทะเลาะกัน
พระอยากสึก มันเรื่องกิเลสของพระ มันไม่ใช่เรื่องของยักษ์จะกินพระ เป็น
เรื่องกิเลสมันทะเลาะกัน มันตบมันต่อย มันตีกันเลย

ขณะอยู่วัดประชาอุทิศ พระอาจารย์บานิตย์ สุรปญโญ (พระครูญาณ
วิจิตร) ได้ส่งชื่อให้เข้าสอบนักธรรมชั้นเอก ก็สอบไม่ได้ เพราะงานมากขึ้น
ตลอดพรรษาสร้างเจดีย์ เล็ก ๆ ๙ ลูก ไม่มีเวลาดูหนังสือ จึงสอบตก

พระครูญาณวิจิตร (พระอาจารย์บานิตย์ สุรปญโญ)

พระครูญาณวิจิตร นามเดิม **บานิตย์** นามสกุล **กุลธนา** เกิดเมื่อ
วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ที่ตำบลม่วงไข่ อำเภอพังโคน จังหวัด
สกลนคร โยมบิดาชื่อ **ชาย กุลธนา** โยมมารดาชื่อ **บาง กุลธนา** ท่านเป็น
บุตรคนที่ ๑ มีพี่น้อง ๔ คน

บรรพชาเมื่ออายุ ๑๖ ปี ตรงกับวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๔๘๐ โดยมี พระครูภักทรกนิมมาน เป็นพระอุปัชฌาย์ ณ วัดวิไลย์
ตำบลม่วงไข่ อำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร **พระอาจารย์พุมิ จิตปญโญ**
เจ้าอาวาสวัดอรัญญิกาวาส เป็นพระอาจารย์สอนธรรมะ

วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๒ ทำทัฬหีกรรม คือ การบรรพชาซ้ำ เป็นสามเณรฝ่ายธรรมยุต
ณ วัดสุทธาวาส ตำบลนาหวายยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร โดยมี **พระอริยคุณารช (เส็ง ปุสฺโส)**
เป็นพระอุปัชฌาย์ เป็นสามเณรอายุครบ ๒๐ ปีจึงได้อุปสมบท เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๕ เวลา
๑๘.๔๙ น. ณ อุทกุเขปสีมา วัดคามวาสี ตำบลตาลเนิน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

โดยมี **พระอาจารย์ชวด สุมโน** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระพุมิวราคม** เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระอธิการอุ้ย สุขกาโม เป็นพระอนุสาวนาจารย์

เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๘๙ ท่านได้เดินธุดงค์จาริกไปนมัสการพระธาตุนพม พัก ณ วัด
เกาะแก้วอัมพวัน แล้วธุดงค์ต่อไปยังจังหวัดมุกดาหาร ภูเขากำพระบ้านดงมัน จังหวัดยโสธร ต่อไปยัง
จังหวัดอำนาจเจริญ ท่านได้เริ่มสร้างวัดประชาอุทิศ เมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน พ.ศ. ๒๔๘๙

ปีต่อมาพระอาจารย์บานิตย์ ท่านก็ส่งชื่อสอบอีก งานก่อสร้างก็มากขึ้น เหมือนเดิม

มาถึงตอนนี้ หลวงปู่อ่อนศรี ท่านได้เล่าถึงความไม่เอาไหนของท่าน ขณะเป็นพระหนุ่มที่ประพฤติไม่สมควร แบบตรงไปตรงมา แบบลูกผู้ชายที่ ผิดก็ยอมรับผิด เพื่อเป็นคติแก่ลูกหลานไม่ให้ถือเอาเป็นเยี่ยงอย่างว่า พอจะ สอบก็วางแผนเตรียมทุจริต โดยเอาหนังสือยัดใส่หน้าอกเข้าห้องสอบ ชื่อ หนังสือพิมพ์ไปให้ครูคณะกรรมการคุมสอบอ่าน คณะกรรมการคุมสอบก็มัวอ่าน แต่หนังสือพิมพ์

การสอบคราวนั้นท่านเปิดหนังสือทุจริตเกือบทั้งหมด ก็ยังสอบตกอีก

วันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๙๙ ท่านได้รับแต่งตั้งให้เป็นพระอุปัชฌาย์

นอกจากนั้นท่านยังได้สร้างวัดอีกหลายวัด เช่น **วัดป่าประชาพิณิจ** บ้านดง ตำบลม่วงไข่ อำเภอ พังโคน จังหวัดสกลนคร วัดโนนหนองบัว อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร **วัดศรีวิรุฬวาราม** บ้าน คำม่วง ตำบลย่อ อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร

ตลอดชีวิตของท่าน ท่านได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ พระพุทธศาสนา และประชาชน โดย ใช้ความวิริยะอุตสาหะอย่างสูง ท่านได้ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างที่ดี แก่บรรดาพุทธศาสนิกชน และคณะศิษย์ ทั้งมวลโดยตลอดส่วนงานในด้านการปกครอง หมู่คณะศิษยานุศิษย์ ปรากฏว่าท่านใช้ความรู้ความสามารถ เสียสละอย่างยิ่งยวด ในการบริหารหมู่คณะให้ดำเนินไปด้วยความราบรื่นและเป็นสุขด้วยดีตลอดมา เป็น หลักอันสำคัญของหมู่คณะ

ด้านการอบรม สัทธวิหาริก และอันตวาสิกนั้น เป็นไปในลักษณะ ของบิดามากกว่าเป็นอาจารย์ คือ ปกครองโดยใช้พรหมวิหาร ธรรมเป็นเครื่องปกครอง เป็นบิดาที่มีความเสียสละอย่างสูงยิ่ง โอบอ้อม อารีแก่ผู้น้อยโดยปราศจากอคติ ท่านเป็นผู้หนักแน่นในพระวินัยและ การปฏิสังขาร คุณธรรมเหล่านี้ ปรากฏ ชัดแก่บรรดาศิษย์ทุกท่าน

ด้านการเผยแพร่ ท่านเป็นธรรมกถึกที่มีชื่อเสียงมีความรู้ความฉลาด มีปฏิภาณ ไหวพริบดี ในการ แสดงธรรม ให้เป็นที่ประทับใจ แก่ผู้ฟัง ฉะนั้น การแสดงธรรมของท่านจึงเป็นที่สนใจของประชาชน ผู้ที่ได้ รับฟังจากท่านอย่างยิ่ง คุณสมบัติ ในด้านนี้ปรากฏชัดในหมู่บรรพชิต และเหล่าพุทธศาสนิกชน ผู้ที่ใกล้ชิด เป็นอย่างดี ด้านสาธารณประโยชน์ ท่านเป็นพระมีแนวคิดที่ก้าวหน้า ทนต่อเหตุการณ์มาก โดยได้สร้าง สาธารณสถานต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว และทำด้วยความเสียสละ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ แก่ส่วนรวมเป็นหลัก เป็นนักบุกเบิกสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดคุณูปการแก่พระศาสนาและประเทศชาติ

ด้านการศึกษา เป็นครูสอนปริยัติธรรม ก่อตั้งโรงเรียนยุวพุทธิกสมาคม ที่วัดประชาอุทิศ อบรม ศีลธรรม แก่บรรดาครู นักเรียน และประชาชน ทั่วไป

มรณภาพ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ ที่โรงพยาบาลนนทบุรี สิริอายุรวม ๕๘ ปี •

• ๒๕๖๕/๐๕๒๓ รามวาร •

พระครูญาณวิจิตร (บานิตย์ สุรปณโณ) วัดประชาอุทิศ ตำบลลุมพุก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

การทุจริตสอบในครั้งนั้นทำให้เราสลดหดหู่ใจว่า การไม่ซื่อสัตย์ต่อตัวเอง ถึงสอบได้มาก็คงจะเสียใจไปตลอดชาติ ได้ใบประกาศมาก็เหมือนประกาศความโง่ ประกาศบอกพฤติกรรมที่เลวทรามต่ำช้าของตัวเอง การสอบตกในครั้งนั้นทำให้เราดีใจมิใช่น้อย เพราะนี่คือตัวอย่างที่ไม่ดีไม่ควรเอาเป็นเยี่ยงอย่าง อย่าให้ความอยากได้สิ่งนั้นสิ่งนี้วิ่งแข่งหน้าพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

ท่านเล่าว่า อยู่ที่วัดแห่งนี้มุ่งทำประโยชน์ส่วนรวมเสียโดยมาก

ส่วนเรื่องการภวานาก็ถดถอยลดน้อยลง การภวานาจึงไม่ก้าวหน้าไปถึงไหน แต่ก็ยังไม่ถึงกับเสื่อมถอยความพากเพียร หรือหมดกำลังใจ

เมื่อจิตใจและการอยู่กับที่จำเจซ้ำซาก ทำให้กิจสมณะคือการชำระสังฆกิเลสตัวอันทพาลไม่ก้าวหน้าไปถึงไหน จึงคิดจะย้ายถิ่นฐานไปหาทำเลภวานาที่อื่นบ้าง เพราะการอยู่กับที่มักจะติดตระกูลและลามลึกการะ ตลอดจนจนการพัวพันกับงานการก่อสร้างก็มีไม่หยุดหย่อน แม้พระอาจารย์บานิตย์ (พระครูญาณวิจิตร) จะขอร้องให้อยู่แบ่งเบางานที่วัดประจำอุทิศสักเท่าใด และชาวบ้านร้านตลาดในตำบลลุ่มพุกจะมาวิงวอนท่านสักเท่าใด ก็ต้านทานให้อยู่ต่อไม่ได้

หลวงปู่อ่อนศรีท่านได้กล่าวในเรื่องนี้ไว้ว่า....

“..พระอุดมศีลธรรมฐาน จะต้องระมัดระวังมิให้เกิดอาการ “ติดตระกูล” “ติดถิ่น” “ติดที่อยู่” ขึ้นได้

เพราะปกติจิตมักพอใจจะสยบต่อความคุ้นเคย สะดวกสบาย

อยู่ที่ใด ๆ นาน ๆ ก็คุ้นกับญาติโยม สถานที่

จิตก็จะยอมลงต่อกิเลส ออมขอมต่อกิเลส ไม่เป็นอันพยายามทำ ความพากความเพียร

ชอบอาหารเปรี้ยวหวานมันเค็มอย่างไร ญาติโยมก็จะแสวงหามาถวาย

ชอบเสนาสนะอย่างไร สะดวกสบายอย่างไร ญาติโยมก็จะจัดสร้างถวาย

จิตที่เคยว่องไวปราดเปรียวก็จะซุกตัวเงียบลง เงียบลง
จนขนาดที่เรียกกันว่า “ภาวนาไม่ขึ้น ภาวนาไม่ก้าวหน้า พอถอยหลังไป
ถอยหลังไป ก็ถึงกับสีกหาลาเพศไปก็มีมาก

นักภาวนาจะต้องไม่ใช่ผู้ติดตระกูล ติดญาติโยม ติดถิ่นฐาน ติดที่
อยู่ หรือแม้แต่ ติดอากาศ ติดร้อน ติดหนาว ก็ไม่สมควรเช่นกัน ร้อน
หนาวเกินไปหรือ ต้องทดลองให้มันรู้แจ้งกันลงไปให้แจ้งชัด

ถ้าญาติโยมคุ้นเคย คลุกคลีมากไป ก็ต้องหนี

ถ้าที่อยู่สะดวกสบายเกินไป มีความมักคุ้นเกินไป ก็ต้องหนีไปสถานที่ใหม่ พบญาติโยมกลุ่มใหม่จิตจะตื่นระว่างตัวอยู่เสมอ การบำเพ็ญภาวนาจึง
จะก้าวหน้าไปด้วยดี

ภาพหลวงปู่จ้อย อานโร ได้ตั้งสักการะภายในศาลาที่วัดประชาอุทิศ อำเภอคำชะอี จังหวัดยโสธร

แต่การย้ายที่อยู่บ่อย ๆ ก็ทำให้ไม่สงบได้เหมือนกันเป็นดาบสองคม เพราะต้องทำความรู้จักกับเพื่อนข้างเคียงอยู่บ่อย ๆ กว่าจะปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ ถ้าหากจำเป็นจึงควรจะย้ายด้วยมีเหตุ และย้ายไปที่ไหน ๆ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ผู้รู้จริงอบรมสั่งสอน ก็ไม่เหมาะแก่นักปฏิบัติภาวนาที่จะไปอยู่อาศัย

เวลาเดินจงกรม นั่งภาวนาก็ให้เทศน์สอนตัวเอง

เทศน์ก็คือพิจารณาตัวเอง บวชมาหลายปีแล้วยังไม่ได้อะไร ตูอารมณ์จิตของตัวเอง ทำยังไงจึงจะเย็น

เราเป็นผู้มีบารมียังไม่เต็ม ก็จงค่อย ๆ ทำไปทำไป ทำทุกวันมันจะค่อย ๆ สะสมให้บารมีมันแก่กล้าไปเอง

...เราเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ ก็เพราะปล่อยวางไม่ได้ วางได้มันก็จะเกิดความเยือกเย็นสบาย

บัดนี้เราเข้ามาถูกทางแล้ว จะทำให้มันทุกข์ทำไม

ปีนี้ปล่อยวางไม่ได้ ปีหน้าปล่อยวางไม่ได้ก็ทุกข์อีก

ปีนี้ปีหน้ารวมเรียกว่า ทุกข์ตลอดชาติ

เป็นตายร้ายดี คนอื่นช่างเขาให้คิดถึงเรื่องการปล่อยวางให้ได้ ให้ภาวนาว่า “เราทุกข์ ๆ ๆ ๆ”

อาศัยความสීම เฉย ๆ มันไม่ถูก เราต้องคิดพิจารณาคิดหาเหตุผล

นักปฏิบัติอย่าไปอยู่เฉย ๆ พยายามยกระดับจิตของตนเองให้ข้ามโลกธรรม

โลกธรรมอยู่เพียงกันกับโลก มีลาภ-เสื่อมลาภ มียศ-เสื่อมยศ ฯลฯ อันนี้ทำให้บุคคล ได้รับทุกข์อยู่กับโลก”

ลัทธิธรรมนวางมู่อ่อนตรี จานาวโร

๑๙. ภาฏิมอกมี ๒ อย่างคือ อานาภาฏิมอกข์๑ โฉวากภาฏิมอกข์๑
อานาภาฏิมอกข์พระสงฆ์ทั้งนวางบกันสวดคือ
สุกนาตุเมกข์๑๓สังโฆ เม็นตัน
ส่วนโฉวากภาฏิมอกข์พระทุกขเจ้าทรงบกันสวดเอง
คือ ขันตี ประมัง ๓ะโมตีตักกา เม็นตัน
ลงทำงว่า ๑๓๑ ทุกขานสาสน์ ดังนี้

๒๐. มุตตลเกิดเม็นกษัตริย์ ด้วงพรมจรรย์อย่างต่ำ
เม็นทวดตา ด้วงพรมจรรย์อย่างกลาง
และป้อมมริสุกข์ด้วงพรมจรรย์อย่างสูงสุด

๒๑. การนึ่งต่อน้ำพระทุกขเจ้ากิติ การนึ่งต่อน้ำพระเอระกิติ
ต้องนึ่งแคว้นโทภองการนึ่ง ๖ อย่าง คือ
ไม้นึ่งไกลเกินไม๑ ไม้นึ่งไกลเกินไม๑ ไม้นึ่งเนนื่อลม๑
ไม้นึ่งสูงไม๑ ไม้นึ่งตรงหน้าเกินไม๑ ไม้นึ่งนลงเกินไม๑
นี้เรียกว่านึ่งด้วงดี

ลัทธิธรรมหลวงปู่อนศรี จานวโร

๒๒. ท้าวณาราชทั้ง ๔ ลงมาหาพระพุทธเจ้า
ร้องขอให้พระพุทธเจ้าประกาศแก่ ภิกษุ ภิกษุณี
อุบาสก อุบาสิกาทั้งหลายทราบทั่ว
บางทีอาจมีพวก ภูต ผี มีตาง มาร กวน ทำในไม่สมถ
จึงอยากในท้องเอา (อาฏานาฎยสูตร) นี้ไว้เพื่อมองกันตัว

๒๓. สัมภะ และวิมลสนาทั้งสองอย่าง
ใครจะเจริญขึ้นในหน่อนั้นก็ได้ถูกทั้งนั้น

๒๔. การทำกัณโถกนะ มีอยู่สองอย่าง คือ
ทำกัณโถกนะที่มั่นโลกุตระ มีพระนิพพานเป็นอารมณ์
ทำกัณโถกนะที่มั่นโลกิยะ ป่อมจีตเอาพระรัตนตรัย คือ
พระพุทธ พระธรรม พระอรหันต์เป็นอารมณ์

๒๕. กิเลส จะเกิดกัณโถกนะจะดีหรือไม่ดี ป่อมเกิดและดับตัวของสามอย่างคือ
อวัชวะภายใน อวัชวะภายนอก รวมทั้งผัสสะตัณหากรรมกัน

• အနုပညာ/အနုပညာ၏ အကျိုး •

๘

พรรษาที่ ๘ ปีพุทธศักราช ๒๔๙๗

จำพรรษาที่เสนาสนะท่าเรือแหลมฉบัง

ตำบลทุ่งศาลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี (ท่าเรือแหลมฉบัง)

พระอาจารย์ฝั้น อาจาโร พระอาจารย์มหาปิ่น ปญฺญาพโล พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม

• จุดงัดจังหวัดชลบุรี •

พระเถระรูปหนึ่งซึ่งเป็นศิษย์ติดตามหลวงปู่อ่อนศรีจากจังหวัดยโสธร - จังหวัดอุบลฯ - จังหวัดชลบุรี ได้กล่าวถึงการเที่ยวจุดงัดในครั้งนั้นว่า..

“...พอถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๙๗ ท่านตั้งใจว่าจะไปเที่ยววิเวก แถวเขาพระวิหาร มีหมู่คณะพระเถระติดตามไปด้วยกัน ๔ รูป เมื่อเดินมาถึงตัวจังหวัดอุบลราชธานี ได้เข้าไปพักที่วัดป่าแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งเป็นวัดสายกรรมฐานที่ก่อตั้งโดยพระคณากรรมฐาน คือ พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม พระอาจารย์มหาปิ่น ปญฺญาพโล และพระอาจารย์ฝั้น อาจาโร

ข้อกติกาสงฆ์สัมมาปฏิบัติ อันเป็นข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สำหรับพระ
คณะกรรมฐาน ท่านปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่วัดป่าแสนสำราญ พระภิกษุสามเณร
ที่อยู่ร่วมปฏิบัติกับท่านก็มีเป็นจำนวนมาก ทุกท่านทุกรูปต่างตั้งอกตั้งใจปฏิบัติ
เหมือนประหนึ่งว่าพระบรมศาสดามาแสดงธรรมเทศนาโปรดอยู่ทุกวี่วัน ไม่มี
พระภิกษุสามเณรเดินเที่ยวเล่น พุดคุยเล่นอยู่ในบริเวณวัด มีแต่ทำยืน เดิน
นั่ง นอน กิน ดื่ม ทำ พุด คิด เป็นทำประกอบไปด้วยสติสมาธิปัญญา
มองดูแล้ว ล้วนแต่ท่านผู้ทรงศีล ทรงธรรม สะอาดหมดจดด้วยวัตรปฏิบัติ
ใต้อร่มไม้ชายป่า กระต่อมน้อย เฟิงหญ้า ลานกลางแจ้ง มองไปทางไหนมีแต่
พระสงฆ์สามเณรนั่งสมาธิเดินจงกรม พิจารณาธรรมอยู่ทุกเช้าค่ำ เหมือน
เครื่องจักรแห่งธรรมอันใหญ่ กำลังหมุนวนไป เพื่อปราบปรามบดขยี้กิเลส

พระญาณวิศิษฏ์สมิทธิวีราจารย์ (หลวงปู่สิงห์ ขนดฺยาคโม)

วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

**พระเดชพระคุณพระอาจารย์สิงห์ ขนดฺยาคโม “พระอริยเจ้าผู้เป็นยอดขุนพลเอกแห่งกองทัพ
ธรรมกรรมฐาน”** ท่านปฏิบัติเคร่งครัดในวินัยมาก เป็นเสมือนองค์แทนของหลวงปู่เสาร์ และท่านพระอาจารย์
มั่น และเป็นยอดขุนพลเอกแห่งกองทัพธรรมกรรมฐานภาคอีสาน เป็นหนึ่งในสามพระบูรพาจารย์ สาย
กรรมฐานที่ยิ่งใหญ่ตลอดกาล พระกรรมฐานทั้งมวลล้วนเคยผ่านการอบรมสั่งสอนจากท่านแทบทั้งนั้น

ปีพุทธศักราช ๒๔๕๘ ท่านได้เข้าไปหาท่านพระอาจารย์มั่น ที่วัดบูรพาภิราม จังหวัดอุบลฯ เห็นท่าน
พระอาจารย์มั่นเดินจงกรมอยู่ ท่านจึงนั่งสมาธิ รออยู่ที่โคนต้นมะม่วง เมื่อท่านพระอาจารย์มั่นเหลือบเห็น

ให้หลุดออกจากใจ ไปที่ละชั้นสองชั้น ช่างน่า..อนุโมทนา

ในเวลาค่าคืนเดือนมีดสนิท แสงเทียนจุดไว้เพื่อเดินจงกรม เป็นเสมือนแสงแห่งดวงดาว ผู้ที่นั่งสมาธิก็ดับเทียน ไม่มีแม้แต่เสียงไอเสียงจาม เสียงสนธิ ปรากฏแต่แสงเสียงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ไม่เห็นมีใครมาคุยกับใคร ต่างองค์ต่างคุยกับภาษาใจ ภาษาธรรมชาติของตัว ล้ำรวมระวังไม่ให้จิตใจออกข้างนอก ประคองจิตให้อยู่ในกาย แล้วพิจารณาธรรมบางประการ ที่อาจารย์บอกให้ ตามแต่จริตนิสัยของใครของมัน วันคืนที่หมุนเวียนไป ล่วงเลยไป ถูกหมุนกลับนับถอยหลังถึงวันเวลาที่จะเข้าสู่มรรคผลนิพพาน เวลาที่เคยกลืนกินชีวิตมนุษย์ที่หลับไหล มาบัดนี้กัดกินหัวใจของพระกรรมฐาน ผู้พิจารณาธรรมไม่ได้แล้ว

พระอาจารย์สิงห์ ท่านจึงเรียกขึ้นไปบนกุฏิแล้วพูดว่า “เราได้อรธอมานานแล้ว อยากพบ และต้องการซักชวนให้มาปฏิบัติธรรมด้วยกัน” ท่านพระอาจารย์สิงห์ได้ฟังเช่นนั้นก็ตอบทันทีว่า “กระผมอยากมาปฏิบัติธรรมกับท่านพระอาจารย์มานานแล้ว” แล้วท่านพระอาจารย์นั้นก็สอนให้ท่านพิจารณาภยาคตาสติก็มีฐานข้อ “ปัปผาสะ” ให้เป็นบทปริกรรม เมื่อท่านได้ฝึกกรรมฐานอย่างที่ท่านพระอาจารย์นั้นสอน วันหนึ่งขณะที่ท่านกำลังสอนนักเรียนโรงเรียนสร้างโครกเกษมศิลป์ ท่านพิจารณากรรมฐานข้อนี้แล้วฟังไปที่นักเรียนในชั้นนั้นทั้งหมด ปรากฏว่าทุกคนกลายเป็นโครงกระดูก คราวนั้นท่านเกิดสลัดจิตเป็นอย่างมาก ตั้งแต่นั้นมาท่านลาออกจากการเป็นครูและติดตามท่านพระอาจารย์มั่นธุดงค์ไปทุกหนทุกแห่ง

เกิด ที่บ้านหนองซอน ตำบลหัวทะเล อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๓๒ ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น ๗ ค่ำ เดือน ๔ ปีฉลู เป็นบุตรของท่านเพี้ยอัครวงศ์ และนางหล้า บุญโท (เพี้ย อัครวงศ์ มีตำแหน่งเป็นข้าราชการหัวเมืองลาวกาว-ลาวพวน มีหน้าที่จัดการศึกษาและการพระศาสนา)

บรรพชา เป็นสามเณรเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๖ ในสำนักพระอุปัชฌาย์ป້อง ณ วัดบ้านหนองซอน ตำบลหัวทะเล อำเภออำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี

อุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดสุทัศนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๒ โดยมี สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (อ้วน ตีสู่โส) เป็นพระอุปัชฌาย์ ปู่พุทธศักราช ๒๔๗๕ หลวงชาญนิคม ได้ถวายที่ดินอันเป็นป่าช้าแก่ สมเด็จพระมหาธีรวงศ์ (ตีสู่โส อ้วน) สมเด็จพระเจ้าจึงนิมนต์พระอาจารย์สิงห์ ขนดยาคโม ให้ไปช่วยสร้างวัดป่าสาละวัน เพื่อให้เป็นวัดป่าต้นแบบของพระฝ่ายวิปัสณาการ

มรณภาพ ท่านละสังขารเข้าสู่แดนอนุภาติเสสนิพพานเมื่อวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๗ เวลา ๑๐.๒๐ น. ด้วยโรคมะเร็งเรื้อรังในกระเพาะอาหาร ณ วัดป่าสาละวัน จังหวัดนครราชสีมา สิริอายุ ๗๓ ปี ๕๑ พรรษา •

• ๒๕๖๒/๐๕๒๖ ธรรมสาร •

สายตาทอดไปทางใด มีแต่ท่านผู้มักน้อยสันโดษในจีวร อาหารบิณฑบาต
เสนาสนะ ยารักษาโรค เราผู้เข้าไปถวายตัวเป็นศิษย์ใหม่ก็พลอยมีจิตใจฮึกเหิม
ที่จะปฏิบัติให้ได้ของท่านเหล่านั้นบ้าง

• ข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบของสำนักพระคณะกรรมฐาน •

ท่านพระอาจารย์สิงห์ ขนตฺยาคโม ได้อธิบาย ข้อปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ
ของสำนักพระกรรมฐานไว้ว่า.....

พระพุทธเจ้าพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว พระองค์ทรงพระมหากรุณาสั่งสอน
ให้พระสาวกบำเพ็ญ คีล สมาธิ ปัญญา ให้ถึงพร้อมบริบูรณ์ด้วยความไม่
ประมาท ด้วยสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐาน ฝึกจิตใจให้เป็นไปใน
กระแสแห่งอริยมรรค อริยผล จนกว่าจะเอาตนพันทุกขีในวัฏสงสารได้จริง ๆ

พระภิกษุสามเณรผู้มุ่งหวังมาบำเพ็ญในสำนักพระคณะกรรมฐาน

วัดป่าแสนสำราญ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

...ต้องเป็นผู้หวังพ้นจากทุกข์จริง ๆ และหวังบำเพ็ญกิจของพระพุทธรศาสนา จึงต้องสละความห่วงอาลัยในฆราวาสเหยาเรือน ตลอดจนสละชีวิตเลือดเนื้อมาเพื่อทรมานตนให้พ้นจากทุกข์ในวัฏสงสาร

...ต้องเป็นผู้มีความเพียรไม่เกียจคร้าน มีขันติธรรม อดทนต่อความทุกข์ ความยาก ความลำบากตรากตรำ ไม่หวั่นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเป็นผู้เห็นแก่พระศาสนาจริง ๆ

..ต้องเป็นผู้มีน้ำใจอันซื่อสัตย์ต่อพระศาสนา แลครูบาอาจารย์ ตลอดถึงหมู่คณะ อ่อนน้อมถ่อมตนให้หมู่คณะว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอนได้ในธรรมวินัย เมื่อมาอยู่ในหมู่คณะนี้แล้ว จะหลีกหนีไป ก็ไม่ลอบลักตักหนี ให้รำลาครูบาอาจารย์ของตนก่อน เมื่อท่านอนุญาตแล้วจึงไป

...ต้องเป็นผู้สนใจใคร่ธรรม ใคร่วินัย แสวงหาวิโมกขธรรม สันติสุขในพระพุทธรศาสนา และหวังเพื่อเชิดชูพระพุทธรศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

เมื่อหลวงปู่อ่อนศรีและคณะได้ศึกษาข้อปฏิบัติของพระคณะกรรมฐานพอสมควรแล้ว **พระอาจารย์มยุ** ซึ่งเป็นพระที่มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ได้ชักชวนและแนะนำว่า “โอ้ย! อย่าไปเลยเขาพระวิหาร ไปอยู่เป็นเพื่อน**พระอาจารย์อรุณ**ดีกว่า ที่วัดวิเวการาม จังหวัดชลบุรี ท่านไม่มีหมู่เพื่อน”

ท่านและคณะได้ปรึกษากันว่า “ทางภาคตะวันออกนี้ พวกเราก็ไม่เคยไป น่าจะไปลองดู”

จึงพากันลงมาที่ “**วัดนอก**” หรือ “**วัดวิเวการาม**” ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

แต่หลวงปู่อ่อนศรีไม่ได้จำพรรษาที่วัดวิเวการาม ท่านไปจำพรรษาอยู่ที่ท่าเรือแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี (ปัจจุบันเป็นท่าเรือน้ำลึกของการท่าเรือแห่งประเทศไทยและนิคมอุตสาหกรรม) โดยมี **หลวงปู่ชื่น หลวงปู่มหาเพื่อน หลวงปู่สุบิน** ร่วมจำพรรษาด้วยกัน

สมัยนั้นยังเป็นป่ารกชัฏ ไม่มีใครมาจับจองที่ดินเป็นเจ้าของ พักยา

• หลวงปู่ป่อก่อนศรี รามาว •

ยังไม่ได้ทำอะไร

พอออกพรรษาแล้ว ท่านก็กลับขึ้นมาจังหวัดสกลนคร

พระเถระที่ติดตามหลวงปู่ก่อนศรีได้กล่าวถึงปฏิปทาของหลวงปู่ก่อนศรีไว้ว่า...

“...หลวงปู่ก่อนศรีท่านไม่เป็นนักเทศน์ ท่านเป็นนักทำ นักปฏิบัติ ท่านสอนคนด้วยการกระทำ ไม่ได้สอนด้วยวาจา ท่านสอนด้วยการประพฤติปฏิบัติ ทำให้คนดู สอนคนด้วยการประพฤติปฏิบัติ ไม่เหมือนครูบาอาจารย์องค์อื่นๆ ท่านเทศน์ไม่เป็น

หลวงปู่ท่านเป็นนักประพฤติปฏิบัติ นักทำ ท่านอุทิศแรงกายทำสิ่งดี ๆ เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ ทุกหนแห่ง ท่านไปไหนท่านก็ทำ ทำแต่งงานนี้แหละ ท่านไม่ได้เป็นนักพูด เป็นนักทำ นักปฏิบัติ สอนคนด้วยการประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้สอนคนด้วยวาจา ท่านทำให้ดูทุกอย่าง

ทำงาน เราทำปุณทำอะไร ทำการทำงานเป็น ก็เพราะท่านพาทำ บางวันนี้ ฉันเสร็จ ไม่ได้ล้างบาตรหรอก พระเณรเอาบาตรไปล้าง เข้าทำงานเลย เทียงคินก็มีนะ จึงเล็ก (หัวเราะ) ทำงานนะ ของหลวงปู่ก่อนศรี ท่านเก่ง เก่งทางนี้ จนตายจึงเล็ก ท่านทำงานทั้งข้างนอกและข้างใน (หมายถึงจิต)”

• สอนโยมบิดา •

หลวงปู่ก่อนศรีได้เล่าถึงชีวประวัติในช่วงนี้ไว้ว่า...

“...ออกพรรษาที่ทำเรือแหลมฉบัง ก็เดินทางกลับวัดธรรมิการาม จังหวัดสกลนคร จุดประสงค์ก็เพื่อโปรดโยมบิดามารดา

ท่านเล่าว่า “...โยมบิดาครั้งอยู่ในวัยหนุ่มไม่มีโอกาสได้บวชศึกษาเล่าเรียนในทางพุทธศาสนาแต่อย่างใด เพราะมีภาระที่ต้องทำมาหากินเลี้ยงดูครอบครัวมาหลายปี

ท่านจึงได้ชักชวนโยมบิดาให้เข้ามาบวชเป็นตาผ้าขาวรักษาศีล ๘ ประจำ

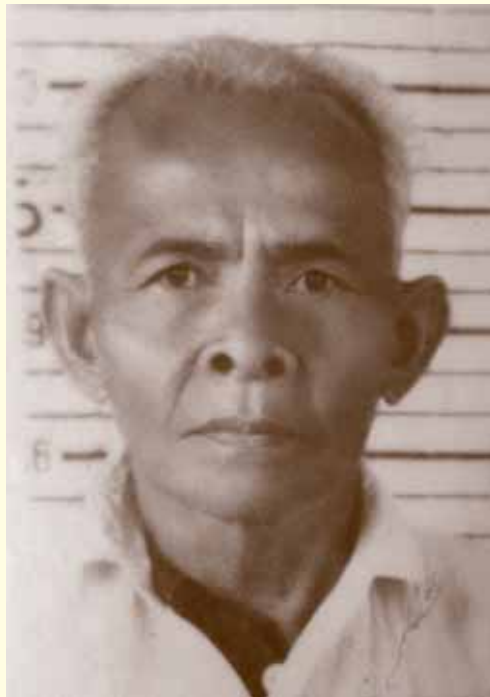
ท่านได้สอนให้โยมบิดามารดา รู้ถึงการเข้าถึงสภาวะ ๒ ประการคือ

๑. การเข้าถึงสภาวะที่เป็นโลกุตระ คือ พระนิพพาน ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิด

๒. การเข้าถึงสภาวะที่เป็นโลกีย์คืออันกัลยาณชนพึงปฏิบัติโดยการยึดเอาพระรัตนตรัย คือ พระพุทธ พระธรรม พระอริยะสงฆ์เป็นที่พึ่ง

แล้วท่านก็สอนโยมบิดาต่อไปว่า “...ชีวิตกาลข้างหน้าเป็นของไม่แน่นอนอนไม่เที่ยงแท้ เมื่อเราตายไปแล้ว จะไปเกิดในทุคติโลกนรกก็ดี หรือ สุขคติโลกสวรรค์ก็ตาม สถานที่เหล่านั้นไม่เป็นที่ที่เราจะมาประพุดิพรหมจรรย์ได้ ฉะนั้น ขอให้โยมพ่อออกบวชปฏิบัติธรรมในปัจจุบันชาติเถิด”

(โยมพ่อท่านยอมออกบวชเป็นตาผ้าขาวติดตามท่านไปหาวิเวกในที่ต่างๆ เช่นที่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นต้น จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต รวมเวลาที่โยมพ่อของท่านบวชเป็นตาผ้าขาวได้ ๒๒ ปี)

นายมี ธรรมจิตร โยมบิดาของหลวงปู่

• ๒๕๖๒/๐๖/๒๕๖๓ ธรรมสาร •

(บน) รูปเหมือนหลวงปู่อ่อนศรี ที่ศาลาวัตรธรรมิการาม (ล่าง) กุฏิหลวงปู่อ่อนศรี ที่วัตรธรรมิการาม

ท่านได้กล่าวถึงพระคุณบิดามารดาไว้ว่า..

“...คุณบิดามารดาเป็นส่วนหนึ่ง เป็นผู้ทำอุปการคุณแก่บุตรธิดาในโลกนี้ นอกจากบิดามารดา ใครจะให้ฟรี ให้เงินฟรี ให้กินนมฟรี ให้ที่ดินฟรี ให้บ้านฟรี มีหรือ มีแต่บิดามารดาเท่านั้นแหละที่ให้แก่บุตรได้

ดังนั้น ท่านจึงเป็น “บุพการี” เป็นบุคคลที่ควรเคารพนอบ

**บิดามารดาเป็นผู้เลี้ยงเรามา พระคุณบิดามารดามากพอกัน บิดา
หากินนอกบ้าน มารดาทำภายในบ้าน ทำอาหารเครื่องนุ่งห่ม ทำความ
สะอาดสารพัดอย่าง**

ส่วนบิดาเป็นผู้หาข้างนอก มารดาเป็นผู้หาข้างใน คนหนึ่งเป็นผู้หามา คนหนึ่งเป็นผู้ทำแทน **เราพิจารณาเห็นว่า “เราโตมานี้ แม่นี้จะได้เลี้ยง
ได้คุ้มชูกมากกว่าพ่อ”**

หลวงปู่อ่อนศรี ท่านได้บันทึกเรื่องนี้ไว้ว่า..

“...การกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดา เป็นธรรมที่มนุษย์จะก้าวขึ้นไปสู่
ความเป็นจอมเทพได้

ในธรรมท่านกล่าวไว้ว่า ผู้จะเป็นพระอินทร์ได้ ต้องประพฤติวัตรบท ๗
ประการ คือ

๑. ต้องเลี้ยงบิดามารดาตลอดชีวิต
๒. ประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตัวต่อผู้ใหญ่ในตระกูลตลอดชีวิต
๓. นึกพูดวาจาอ่อนหวานตลอดชีวิต
๔. ไม่ฟังพูดวาจาส่อเสียดตลอดชีวิต
๕. ยินดีในการบริจาคตลอดชีวิต
๖. พูดคำสัตย์ตลอดชีวิต
๗. ไม่โกรธตลอดชีวิต

ลิขิตธรรมหลวงปู่่ออนตรี งามวาร

๒๖. ลมหายใจออกและลมหายใจเข้า เม้นเดรื่องแต่งกาย
จิตตกและวิจารณ์เม้นเดรื่องแต่งจิต

๒๗. ผู้จะมีพระอินทร์ ต้องประพฤติวัตรมก ๗ ประการ คือ

๑. ต้องเลี้ยงบิดามารดาตลอดชีวิต
๒. ประพฤติอ่อนน้อมก่อนมัตถ์ต่อผู้ในฤๅในตระกูลตลอดชีวิต
๓. นึกพูดจาจาอ่อนนหวานตลอดชีวิต
๔. ไม่พึงพูดจาจาส่อเสียดตลอดชีวิต
๕. ขันดีในการบริจาคตลอดชีวิต
๖. พุทธดำสัถย์ตลอดชีวิต
๗. ไม่โกรธตลอดชีวิต

ผู้จะมีพระอินทร์ ต้องประพฤติวัตรมก ๗ ประการนี้

๒๘. ทูกร์ ทั้งมวง ป่อมมีตักนทาทำในกิดทั้งนั้น

และตักนทาดีอดความองาก ก็มี ๒ คือ
องากได้เพื่อตน๑ องากได้เพื่อตนอื่น๑ ดังนี้

ลิขิตธรรมหลวงปู่อนศรี จานวโร

๒๙. เมื่ออธิษษต์ทั้ง ๔ เกิดขึ้น ป่อมละกิลลิตได้ดังนี้
เมื่อโสตามรรตเกิดขึ้น
ป่อมละสักกาจะทิววิจักจฉา ลิลพัธทะมรามาสได้
เมื่อพระสภะทาทามิมรรตเกิดขึ้น
ป่อมละ รัต โทสะ โมนะ อย่างเป็นทางการกล้าได้ดีดทาต
เมื่ออนาตามิมรรตเกิดขึ้น
ป่อมละสังโชนเมืองต่ำได้ทั้ง ๕ มระการ
เมื่ออรนัถมรรตเกิดขึ้น
ป่อมละสังโชนเมืองสูงได้นมหททุกมระการ

๓๐. ติลาของมุกุชนและติลาของพระโสตามัน พระสภิกาทาต่างกัน คือ
ติลาของมุกุชน จะมีเวลาทาดนหรือต่างพร้อมเม้นนงเวลา
ส่วนติลาของพระโสตามัน จะไม่ต่างพร้อมจะไม่ทาดทะเล
มริสุทชันมตจตเลข และรู้แจ้งในกันชน้ำด้นอีกด้วง

๓๑. พระอธิษษะสาวก คือพระโสตามันเนล่านี่เม้นต้น
ซึ่งมระเสริฐูกว่า ตคามเม้นพระเจ้าจักรพรรดิ

● ๒๒๒/๒๒๒๒ ๒๒๒๒ ●

พระอุโบสถ วัดป่าพระสถิตย์ ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

๑๐

พรรษาที่ ๑๐ ปีพุทธศักราช ๒๕๙๘

จำพรรษาที่วัดป่าพระสถิตย์

ตำบลพานพร้าว อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

• ศึกษารวมกับหลวงปู่บัวพา •

หลังจากท่านได้โปรดโยมบิดาจนมีศรัทธาเลื่อมใส มีศรัทธามั่นคง ไม่วุ่นไหวแล้ว ท่านจึงนำบิดาติดตามไปจำพรรษาที่วัดป่าพระสถิตย์

การจำพรรษาที่วัดป่าพระสถิตย์ มี หลวงปู่บัวพา ปณณภาโส เป็นเจ้าอาวาส ท่านสอนภาวนา “พุทโธ” ตามแบบ หลวงปู่เสาร์ กนฺตสีโล เพราะท่านเป็นลูกศิษย์ของหลวงปู่เสาร์

หลวงปู่บัวพา ท่านเป็นพระที่เคร่งครัดในวินัยมาก ความผิดวินัยแม้เล็กน้อยท่านจะไม่ยอมปล่อยยให้พระเถรล่วงละเมิดวินัยเป็นอาบัตินั้นได้

เจดีย์พิพิธภณณ์ หลวงปู่บัวพา ปณณภาโส ที่วัดป่าพระสถิตย์

• หลวงปู่บ๊ว/บ๊วแป๊ะ รามาว •

ท่านเอามาจากบุพพสิกขารรณนาไม่มีผิด ท่านไม่เทศน์ แต่ให้ทำความเพียรพยายามก้าวไปสู่ความพ้นทุกข์ ทุกๆ วันท่านมีแต่ไล่พระไปหาที่ภาวนาตามป่า แล้วท่านก็สอนเป็นบทธรรมสั้นๆ ว่า...

“...อย่าเป็นเหมือนกบอยู่ในสระบัว แต่หา รู้จักสระบัวไม่ พระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่ประเสริฐสุด ให้พากันรู้จักปฏิบัติจะได้ถึงความประเสริฐ จงอย่าเป็นเหมือนกบเฝ้ากอบัว ...จะบวชมานอนเฝ้าวัด แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักธรรมวินัย มัวแต่ซี้เกียจซี้คร้าน จะพากันตายไปเปล่า”

หลวงปู่เล่าว่า หลังออกพรรษาในปี พ.ศ. ๒๔๙๘ ท่านตั้งใจไว้ว่าจะเดินทางไปหาวิเวกที่ทางภาคเหนือ โดยมีพระ ๓ รูป สามเณร ๑ รูป และโยมบิดาของท่านที่บวชเป็นตาผ้าขาวติดตามไป

พระเถระรูปหนึ่งได้เล่าถึงการติดตามหลวงปู่อ่อนครี ออกธุดงค์ใน

หลวงปู่บ๊วพา ปณฺณภาโส

วัดป่าพระสถิตย อำเภอสรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

นามเดิม นายบ๊วพา แสงครี เป็นบุตรของนายหยาด และนางทองสา แสงครี

เกิด วันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๕๔ ที่บ้านบึงแก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันเป็นจังหวัดยโสธร)

ครั้งนั้นให้ฟังว่า..

“...ปี พ.ศ. ๒๔๙๘ จำพรรษาด้วยกันกับหลวงปู่อ่อนศรี ที่วัดป่าพระสถิตย์ อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย ท่านได้พรรษาที่ ๑๐ ปีนั้นมีพระจำพรรษาด้วยกัน ๘ รูป มีหลวงปู่บัวพา ปญญาภาโส เป็นประธานสงฆ์ นำพาประพฤติปฏิบัติ

หลวงปู่อ่อนศรี ท่านมีวัตรปฏิบัติเรียบง่าย อธิษาศัยนิมนวล เป็นที่รักเคารพของเพื่อนสหธรรมิก

• ธุคงค์ทางภาคเหนือ •

พอออกพรรษา หลวงปู่อ่อนศรีท่านก็ชวนไปเที่ยวธุคงค์ทางจังหวัดเชียงใหม่ ที่แรกจะไม่ไป

บอกท่านว่า “จะไปได้อย่างไร ผมเป็นโรคเหน็บชา ยังเดินไม่แข็งแรง”

ท่านว่า “ค่อย ๆ ไปก็ได้ เดี่ยวก็ค่อย ๆ แข็งแรงไปเอง”

อุปสมบท ฝ่ายมหานิกาย พ.ศ.๒๔๗๕ ณ สีมาน้ำวัดบ้านกุดกุง อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดอุบลราชธานี (ปัจจุบันเป็นจังหวัดยโสธร) โดยมี **พระอาจารย์มอน** เป็นพระอุปัชฌาย์

ได้ฟังธรรมภาคปฏิบัติจากหลวงปู่บุญกอง ปภัสสโร ซึ่งเป็นศิษย์รุ่นใหญ่ของหลวงปู่เสาร์ กนตสีโล ที่วัดป่าประชามงคล บ้านโพหนัง ตำบลโพหนัง อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร เกิดความเลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง

ญัตติใหม่ ญัตติเป็นฝ่ายธรรมยุต วันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๘ ณ พัทธสีมาวัดศรีเทพประดิษฐาราม อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยมี **พระครูสารภณมุนี** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระมหาพรหมมา โชติโก** เป็นพระกรรมวาจาจารย์

และได้เข้ามาบวชถวายชีวิตเป็นศิษย์หลวงปู่เสาร์ กนตสีโล เป็นพระอุปัชฌาภิตตามรับใช้หลวงปู่เสาร์ ประดุจเงาตามตัวจนกระทั่งหลวงปู่เสาร์ มรณภาพ

จากนั้นปี พ.ศ. ๒๔๙๙ ได้เข้ามาบวชณะปฏิสังขรณ์ และเป็นเจ้าอาวาสวัดป่าพระสถิตย์ จังหวัดหนองคาย

สมณศักดิ์ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูชั้นตรีที่พระครูปัญญาวิสุทธิ

มรณภาพ วันอาทิตย์ที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ ตรงกับวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ซึ่งเป็นวันมหาปวารณาออกพรรษาพอดี สิริรวมอายุได้ ๘๑ ปี ๑๑ เดือน ๑๑ วัน ๖๑ พรรษา •

ผมก็บอกท่านอีกว่า “อาจารย์! ผมไปไม่ไหวหรอก”

“ไม่เป็นไรหากท่านเดินไม่ไหวผมจะช่วยสะพายบาตรให้” ท่านรับรองอย่างมีน้ำใจเหลือล้น

...เวลาออกจากอำเภอศรีเชียงใหม่ เดินเลาะริมฝั่งโขงไปทาง**หินหมากเป้ง** พักหินหมากเป้ง ๆ สมัยนั้น**หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี** ท่านยังไม่ได้มาอยู่ เป็นวัดร้างเก่าแก่ **หลวงปู่หล้า ขนฺติโร** ศิษย์รุ่นใหญ่ของปู่มันท่านมาก่อตั้งไว้

พระราชนิเวศรังสีคัมภีรปัญญาวิศิษฎ์ (หลวงปู่เทศก์ เทสรังสี)

วัดหินหมากเป้ง ตำบลพระพุทธบาท อำเภอศรีเชียงใหม่ จังหวัดหนองคาย

พระเดชพระคุณหลวงปู่เทศก์ เทสรังสี “วิสุทธิเทพผู้ส่องประทีปแห่งลุ่มน้ำโขง” เป็นพระสุปฏิปันโนที่ใกล้ชิดท่านพระอาจารย์มั่นมากที่สุดรูปหนึ่ง ได้ออกธุดงค์ไปยังประเทศลาว เขมร พม่า

ในมัชฌิมวัยท่านเที่ยวอบรมสั่งสอนทางภาคใต้ ตลอดถึงประเทศสิงคโปร์และอินโดนีเซีย ด้วยความสามารถของท่านจึงเป็นที่ยอมรับของชาวไทยและชาวต่างชาติต่างศาสนา ท่านจึงเป็นที่ศรัทธาของเจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน

นิสัยท่านชอบอยู่ตามป่าเขาเป็นส่วนมาก ไม่ชอบคลุกคลี เป็นผู้สันโดษ มีจริยวัตรที่งดงาม เห็นได้จากในปัจฉิมวัยของท่านไม่รับกิจนิมนต์ใด ๆ เลย ท่านเปรียบเสมือนดวงประทีปส่องแผ่นดินสองฝั่งโขง คือ ไทย-ลาว เมื่อถึงวันสำคัญทางศาสนาประชาชนทั้งไทยและลาวจะเข้านมัสการและฟังธรรมจากท่านเป็นจำนวนมาก ด้วยคุณธรรมและคุณประโยชน์ที่ท่านสร้างไว้ หมู่ชนจึงขนานนามท่านว่า “วิสุทธิเทพผู้ส่องประทีปแห่งลุ่มน้ำโขง”

นามเดิม นายเทศก์ เรี่ยวแรง เป็นบุตรของนายอุตสาห์ และนางครั้ง เรี่ยวแรง

พักที่หินหมากเป้งนานพอสมควรแล้วจึงเดินทางต่อไปยัง**ด่านลิบเจือก** ต่อไปยัง**บ้านห้วยซวก** เลาะริมโขงไปทาง**บ้านผาพระตั้ง** ลง**บ้านม่วง**

ในระหว่างนี้ท่านได้นำหมู่คณะข้ามไปยังฝั่งประเทศลาวระยะหนึ่ง ข้ามไปฝั่งลาว เดินเลียบน้ำโขงไปเป็นวัน ๆ ลักษณะการเดินทางก็ต้องเดินบริเวณที่สูงบ้าง ต่ำบ้าง เลาะชายโขงไปเรื่อย ๆ การเข้าไปหาความวิเวกที่ฝั่งลาวนี้ได้รับการรบกวนจากพระฝั่งลาวมาก เพราะสมัยนั้นลาวเป็นคอมมิวนิสต์ บางครั้ง

เกิด เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๔๔๕ ตรงกับวันแรม ๔ ค่ำ เดือน ๕ ปีชาล ฌ บ้านนาสีดา ตำบลกลางใหญ่ อำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี

สมัยท่านเป็นเด็กได้ปฏิบัติอุปัฏฐากพระครูดงคี่ที่มาปักกลดใกล้หมู่บ้านคือ พระอาจารย์สิงห์ ขนดวยาคโม และได้ติดตามพระอาจารย์สิงห์ ออกธุดงค์ไปตามที่ต่าง ๆ ต่อมาจึงได้บรรพชาเป็นสามเณร ขณะอายุได้ ๑๘ ปี ที่บ้านเคิ่งใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี

อุปสมบท เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๖ ณ วัดสุทัศนาราม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี **พระมหารัฐ ภูจปาโล** (ป.ธ. ๔) เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระมหาปิ่น ปญญาโณ** เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พรรษาแรก ท่านอาจารย์ สิงห์ได้พาเดินทางไปกราบนมัสการและฟังธรรมปฏิบัติจากท่านอาจารย์เสาร์และท่านพระอาจารย์มั่น ที่บ้านค้อ อำเภอผือ จังหวัดอุดรธานี

ปีพุทธศักราช ๒๔๘๒ ท่านได้ย้ายไปจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าอรัญญาวาสี อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เป็นเวลา ๙ พรรษา ได้อบรมอุบาสิกอุบาสิกา อย่างเต็มกำลังความสามารถ จากนั้นได้ย้ายไปจำพรรษาที่จันทบุรี ๒ พรรษา พอออกพรรษา ได้ทราบข่าวการอาพาธของท่านพระอาจารย์มั่น จึงเดินทางไปเยี่ยมและถวายการปฏิบัติรักษาพยาบาลท่านพระอาจารย์มั่นที่วัดป่าบ้านหนองผือ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร จนถึงวันที่ท่านพระอาจารย์มั่นมรณภาพ หลังจากถวายเพลิงท่านพระอาจารย์มั่นแล้ว ได้เดินทางไปเผยแพร่ธรรมทางภาคใต้ และได้ตั้งวัดธรรมยุตขึ้นเป็นวัดแรก ที่จังหวัดภูเก็ต และจำพรรษาอยู่ที่นั่นนานถึง ๑๕ ปี จึงกลับมาทางภาคอีสาน

ปีพุทธศักราช ๒๕๐๘ ได้จำพรรษาอยู่ที่วัดหินหมากเป้งเป็นการถาวร

วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระราชกณเฑาะฐ์นราชที่ “พระราชนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาวิศิษฐ์”

จนกระทั่งวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ ท่านลาหมู่คณะและญาติโยมออกจากวัดหินหมากเป้งเพื่อไปพำนัก ณ วัดถ้ำขาม บนเทือกเขาภูพาน จังหวัดสกลนคร

มรณภาพ ท่านอาพาธหนักครั้งสุดท้าย ณ วัดถ้ำขาม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๗ และได้มรณภาพเวลา ๒๑.๐๐ น.เศษ

สิริรวมอายุได้ ๙๒ ปี ๗ เดือน ๒๑ วัน ๗๑ พรรษา •

● หลวงปู่/พระอาจารย์รามาว ●

ถึงกับไล่ออกมา เพราะกลัวว่าพระทางสายอีสานนี้จะไปสร้างวัดป่าที่ฝั่งลาว หลวงปู่เล่าว่า หลวงปู่เทศก์ก็เคยโดนไล่ หลวงปู่เหรียญ วรลาโภ และหลวงปู่สมชาย จิตวิริโย ก็เคยโดนไล่กลับ บางองค์โดนจับไปขังคุกขี้ไก่ก็มี

เที่ยวประเทศลาวแล้วกลับมาที่วัดหินหมากเป้งอีกครั้ง จากนั้นท่านได้เดินเท้าไปอำเภอสังขม ข้ามเทือกเขาภูพานไปทาง**อำเภอปากชม จังหวัดเลย**

ท่านเห็นผมเดินไม่ไหว ท่านพูดอย่างไรทำอย่างนั้น ท่านจึงเป็นคนสะพายบาตรให้ผม ผมมาคิดถึงภาพนั้นยังน้ำตาไหลพรากเพราะภาพที่ท่านเป็นพระเถระ สะพายถุงบาตรผมใบหนึ่ง ของท่านอีกใบหนึ่ง ปีนป่ายขึ้นลงตามภูเขาที่สูงชันและโกรกกลิ้ง มีแต่ทางคนเดิน ส่วนผมสะพายแต่ย่ามเพราะร่างกายไม่ค่อยแข็งแรง

ทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำโขง

...ภาพที่หลวงปู่อ่อนศรี สะพายบาตรให้ฉัน ผมก็มองย้อนหลังไปที่ไร่น้ำตาจะไหลทุกที ถึงใจในความเมตตากรุณาขององค์ท่านที่มีให้...

...ผมเดินลงไปข้างล่างมองย้อนหลังเห็นท่านสะพายบาตรสะเปะสะปะลงมา ยังไม่รู้ลืม ท่านสะพายบาตรลงจากเขาไปถึงข้างล่าง

เมื่อก่อนเป็นป่าจริง ๆ ไม่มีทางรถเลย มีแต่เดิน เดิน เดิน เดินตามฝั่งโขง พื้นที่ลาดเอียง ๆ ขาล้านซ้ายยาว เพราะลงไปนี้เป็นน้ำ ขึ้นมาเป็นตลิ่งจากบ้านหนองไปถึงอำเภอเชียงคาน เดินอย่างนี้ทุกวัน

หลวงปู่อ่อนศรี ท่านเป็นพระที่ฉลาด ท่านรู้ว่าลูกศิษย์ตาขาวกลัวผีพอคำ ๆ ถึงที่พักแล้ว ท่านบอกพักแถวนี้แหละพวกเรา ลูกศิษย์ไปหาที่พักตรงนั้นตรงนี้

ส่วนท่านให้ลูกศิษย์จัดหาแล้ว ท่านฉลาดตัดสินใจ ลุกศิษย์องค์ไหนที่
กลัวผี ท่านจะให้ที่อยู่ไกล ๆ กัน ส่วนท่านเองไปอยู่ไกลลิบ

วันหนึ่งเดินกันประมาณ ๒๕ กิโลเมตร ตาปะขาวพ่อของหลวงปู่
อ่อนศรี ท่านก็เดินช้า ไม่ได้พักตามวัดป่า คำไหนนอนนั้น บิณฑบาตข้าวนั้น
ไม่อด แต่กับข้าวไม่ค่อยมี แถบอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย กันดารที่สุด เพราะ
ไม่มีทางรถ เขาใส่ตามมีตามได้ กับไม่ค่อยมี บางวันได้มะขามมาแบ่งกันคนละ
ครึ่งฝัก มะขามเปรี้ยว ๆ หวาน ๆ บางวันไม่มีกับ ได้แต่ข้าว ก็อาศัยตาปะขาว
เดินธุดงค์ช่วงฤดูหนาว หนาวจัดต้องให้ตาปะขาวและสามเณรก่อไฟผิง
เดือนพฤศจิกายน บิณฑบาตมาแล้ว สามเณรเอาข้าวเหนียวมาปั้น ๆ
ย่างไฟพอเหลือง ๆ เอาเทียนไขทา กลายเป็นข้าวจี๋ กินอร่อย มัน ๆ กรอบ ๆ
(เทียนไขทาข้าวกินได้...ก็ท่านกินกันมาแล้ว...ผู้อ่านอย่าสงสัย)

กิจวัตรแต่ละวัน เวลาพักแต่ละแห่ง หาสถานที่ที่พักที่ชอบตรงไหน
พักตรงนั้น

พอพลบค่ำตาปะขาวก่อกองไฟ ต้มน้ำร้อนใส่**ใบเครือเขาเกลบ** เป็นไม้กิ่งเถากิ่งต้น กลิ่นหอม เอามาย่าง ชงแทนน้ำชา รสอร่อย ทำให้คลายเหนื่อยที่เดินเมื่อยมาทั้งวัน ฉันทานะไม่มีน้ำตาล เกลือ

เวลานอนไม่มีผ้าปูนอน ใช้ผ้าอาบน้ำเป็นทั้งเช็ดบาตรและผ้าปูนอนด้วย โดยหาใบไม้แห้งบริเวณนั้นมาวางแล้วปูผ้าอาบน้ำทับ ผ้าผืนเดียวใช้หลายประเภท ผึ่งให้แห้ง ๆ ถ้ายังไม่แห้งก็ย่างไฟ เอาผ้าไปมากไม่ได้ มันหนัก

การถูกต้องต้องอดต้องทน ความยากลำบากอะไรให้ถือว่าเป็นประสบการณ์ให้ถือคติว่า **“ทุกข์ก็เพื่อจะสุข ผู้ที่อาศัยความทุกข์ยากลำบากเป็นทางเดิน จะพบความสุข ความสุขนั้นมีก็อยู่ในระหว่างแห่งความทุกข์ ทุกข์เกิดก็ให้พิจารณาเป็นอริยสังขาร”**

เรื่องอาหารการกินไม่ต้องพูดถึง พอมีอะไรรองท้องพอไปก็ไปเอะจัดที่พักแล้ว มาฉนน้ำร้อนรวมกัน เสร็จแล้วคู้กันบั้งนิดหน่อย ท่านก็จะให้อุบาย คือโดยมากท่านให้อุดทน เรามาอยู่ในป่าในดง กลัวผีกลัวอะไร อุบายให้หายกลัว ให้อุดทนให้ได้ ไม่มีอะไรหอก แล้วก็ไปที่พักของใครของเรา ตื่นเช้ามาก็รวมกันไปบิณฑบาต ที่พักห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร

พักอยู่ที่แห่งหนึ่ง ทางไปอำเภอเชียงคาน ชาวบ้านเขาจะมา**ล้อมยิง** เหตุที่เขามาล้อม คือพวกปล้นมาปักฉลาก

คำว่า **“ปล้นปักฉลาก”** คือ เขาจะส่งข่าวให้คนมาบอกล่วงหน้าวันนั้นวันนี้ จะปล้นบ้านนั้น เขาจะมาบอกก่อน นักเลงแต่ก่อนเป็นอย่างนั้น เขาปักฉลากให้เตรียมตัว พอตีชาวบ้านเขาเตรียมตัวป้องกัน พอเราไปถึงเราผ่านหมู่บ้านไปแล้ว หาที่พักเพราะเริ่มค่ำ ชาวบ้านเขาไม่รู้ที่เราไปพัก มีคนหนึ่งมาจากไร่ ไปเห็นพวกเราอยู่ในป่าอยู่ข้าง ๆ ห้วย กำลังต้มน้ำร้อน ก่อไฟคู้กัน กำลังจะมีด พอตีชาวบ้านคนนั้นมาเห็น ไปบอกชาวบ้านทั้งหลาย พวกชาวบ้านก็พากันแห่มาถือปืนผาหน้าไม้มา เขามาล้อมเขาคิดว่าเป็นโจร กำลังจะระดมยิงเข้าไป

ด้วยเดชะ พุทธ ธรรม สงฆ์ รักษาคุ้มครอง พอดีมีโยมเขาเห็น พวกเราอยู่ที่ลำห้วยนั้นก่อนแล้ว จึงตะโกนบอกพวกชาวบ้านว่า “นั่น ! มันไม่ใช่โจร นั่น ! มันเป็นพระกรรมฐานและลูกศิษย์...(เขาตะโกนเสียงสูงเขียนยาก.. ผู้อ่านนี่ก็เอาเอง)” เขาพากันเข้าไปดู เข้าไปคุยกัน ทีแรกเขาจะยิงเข้ามาเลยนะ เขานึกว่าโจรจะมาปล้น

การไปเที่ยวจุดธูปนี้ความอดทนความกัณดาร ความกลัว กลัวอะไรต่าง ๆ เป็นธรรมดา ยิ่งที่น่ากลัวด้วยแล้ว แต่หลวงปู่อ่อนศรีท่านเป็นพระที่ใจเย็น ไปพักที่ไหนพอพักท่านก็พัก บิณฑบาตพอไม่ขัดสน ท่านก็อยู่

ตอนเย็น ๆ มีญาติโยมมาคุยธรรมะกับท่าน ท่านก็สอนเรื่องศีลเรื่องธรรมปกติ เช่นว่า..

“...อย่าให้มันแกไปเปล่า ๆ ทำความดีทุกวัน ๆ มันจะค่อยเต็มไปเอง หนอรอก ปัญญา มันจะเกิด พระพุทธเจ้าก่อนท่านจะตรัสรู้ ท่านก็สะสมบารมีมาเรื่อย ๆ ซาติก่อน ๆ ก็โดนคนอื่นข่มเหง รังแก กดขี่ ทุกรูปแบบ ชูชก ขอลูกกัณหา ซาลี พระนางมัทรี ท่านทรงอดกลั้น และอดทนไม่ตอบโต้ กิเลสทั้งปวง ปล่อยวางไม่ยึดมั่น ทุกคนถ้าตั้งใจทำต้องเข้ามรรคผลนิพพานหมด ไม่ช้าก็เร็วเท่านั้น

ญาติโยมคนไหน ใครยังกินไม่อิ่ม ก็กินให้อิ่มซะ กินให้เบือให้เบือซะ แต่จะอิ่มหรือจะเบือหน่ายในกิเลสทั้งหลายต้องพิจารณา เพราะความอึดในกามทั้งหลายไม่มีในโลก ต้องเพียรละเอาเอง

เหมือนอย่าง ๒ สหายในชาติก คนหนึ่งสำเร็จฌานไปเกิดในพรหมโลก อีกคนหนึ่งบวชจน ๕๐ พรรษา ก็ยังไม่ได้อะไร ตายไปเกิดเป็นหนอน เพื่อนที่เกิดเป็นพระพรหมจะไปโปรด

เพื่อนที่เกิดเป็นหนอนก็ว่า เราอยู่ดีกินดีอยู่แล้ว ไม่ต้องไปหาไกลที่ไหน อาหารเราเยอะแยะความจริงที่ไหนก็มีกินทั้งนั้นแหละ ชี้มูตร ชี้คูถ พวกเรารังเกียจแต่หนอนมันเห็นเป็นอาหารเลิศรส

บางคนมานั่งฟังเทศน์นี้ ในใจก็บ่นแล้ว ไม่รู้หลวงพ่อบุญอะไร อยากจะไปทำงานให้เสร็จ ๆ

แต่บางคนขอให้ได้เข้ามาฟังนิดหน่อยก็ยังดี

นั่น...จิตของผู้นั้น ต้องการปัญญาบารมีเพื่อให้เข้าใจธรรมะยิ่งขึ้น

นั่น...คือผู้ที่จะหาทางออกจากทุกข์ ค้นหาวิธีเพื่อออกจากทุกข์”

แต่ชาวบ้านเขาถือผี ถือฤกษ์ถือยาม ดูหมอ ขอหวยขอเบอร์

ท่านก็สอนให้เขาถือไตรสรณคมณ์ เป็นที่สูงที่สุดกว่าทุกสิ่ง ท่านไม่สอนโลดโผน ไม่อวดดีอวดเก่งอะไร ฟั่น ๆ ธรรมดา เรียบ ๆ แต่มีบางสิ่งบางอย่างท่านจะมีอุบายสอน

จากนั้นก็เดินทางต่อไปพักที่บ้านหนอง หมูบ้านอยู่ติดริมโขง แล้วมีป่าเป็นเกาะ ๒ เกาะ มีเกาะเล็กและเกาะใหญ่อยู่กลางน้ำ ชาวบ้านเขาเอาเรือไปส่งเขาว่า “มีผีอยู่เกาะใหญ่ดูมาก พวกชาวบ้านเขาจะไปเอา “แร้ว” (เครื่องดักสัตว์

ชนิดหนึ่งที่ใช้เชือกสามเกลียวพันเข้าติดกัน) ไปดักไก่ป่า ลิงป่า มีวัดโบสถ์เก่า พระพุทธรูปองค์ใหญ่หน้าตักราว ๒ เมตรเป็นพระพุทธรูปปั้นสมัยเก่า แต่พวกชาวบ้านเขาไม่ขึ้นไป แต่ก็มีการเซ่นไหว้ทุกปี

เกาะใหญ่ หลวงปู่อ่อนศรีกับผมไปอยู่ด้วยกัน

ส่วนเกาะเล็กท่านให้พระอีกรูปกับเถรและโยมพ่อตาปะขาวพักอยู่ระหว่างสองเกาะข้ามไปมาหาสู่กันได้

พอไปถึงท่านบอกให้เขาถางป่า เขายังไม่กล้าถาง เขากลัว เขาไปดักไก่ไม่ได้สักตัว เป็นเพราะฝักลั่นแกลั่น โดยฝีมือเขาไม่ไปเหย่ยเร็ว ทำให้มันดีด ไม่มีใครเคยดักสัตว์ที่มีอยู่เป็นจำนวนมากได้เลยแม้แต่ตัวเดียว

ท่านก็บอกว่า “ถางเถอะโยม ให้พระบำเพ็ญภาวนา ไม่เป็นไร” เขาจึงค่อยกล้าถาง

ที่แห่งนั้นช่างน่ากลัวเสียจริง ๆ พอคำมาท่านให้พระไปอยู่ห่าง ๆ อยู่ที่โบสถ์เก่านั้น ห่างประมาณ ๒ เส้น ท่านให้เราเลือกก่อน ท่านจึงไปที่อื่น ท่าน

รู้จักทรมานลูกศิษย์ ใครกลัวผี ตาขาว ก็ให้ธรรมชาติช่วย มันก็ช่วยจริง ๆ
คือช่วยให้กลัวเพิ่มขึ้น

จะเป็นเพราะความกลัวของเราหรืออะไรเดิบบันดาลก็มีอาจทราบได้

...คืนนั้นฝันชัดเจนมาก ฝันว่า มีคนเดินมาคล้ายเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์
มาทดลองจะเอาภูเขาไปที่ใหล่มู่บ้าน เขาเดินมาบนอากาศ เอาผ้าขาวม้าห่อ
ภูเขาเอาไว้ข้างละลูก พอมาถึงก็แก้ผ้าขาวม้าออก ภูเขาที่หล่นร่วงตุ้ม ตุ้ม ลง
มาเสียงดังสนั่น แต่ไม่ถูกใคร

แต่ผมสะดุ้งตื่นขึ้นมากลัวสุดชีวิต เมื่อความกลัวถึงที่สุดแล้วมันหาย
เพราะทุกสิ่งทุกอย่างต้องถึงที่สุดแล้วมันก็หายไป กลัวจนตัวสั่น หันมาฟัง
พระธรรมนั่งภาวนาอยู่คนเดียวในกลด ไม่รู้ว่าที่ห่มก็ยามจนกระทั่งรุ่งสาง

โอ้โฮ! คราวนั้นที่กลัวที่สุด ตั้งแต่เที่ยวธุดงค์มา

ตอนเช้าก็เล่าให้หลวงปู่อ่อนศรีฟัง ท่านก็ว่า “เออดีแล้ว เจ้าที่เจ้าทาง
เขามาทดลอง”

ไม่เพียงพระที่ติดตามท่านเท่านั้นที่เจอเหตุการณ์อันน่าสะพรึงกลัว ใน
คืนนั้นแม้องค์ท่านเองก็โดนเจ้าที่ทดลองเกือบจะเสียชีวิตไปเช่นกัน

ท่านว่า **โดยเฉพาะองค์ท่านเป็นเป้าหมายใหญ่ที่หัวหน้าภูตแม่น้ำโขง
หวังจะเอาให้ตายในบัดเดี๋ยวนั้น**

ท่านเล่าว่า.. ยามดึกเงียบสงัดในคืนนั้น ท่านสวดมนต์ภาวนาเหมือน
เคย แต่สภาวะแห่งจิตไม่โล่งโปร่งเหมือนเดิม

พิจารณาอะไรติดขัดและตีบตัน ไม่ทะลุทะลวงเหมือนดังแต่ก่อน

จิตมีความมืดดำเข้าครอบงำอย่างลึกกลับ

ท่านกำหนดจิตให้เข้าสู่สมาธิ จู๋ ๆ ก็ได้ยินเสียงตุ้ม! ตุ้ม! ตุ้ม! ดัง
เข้ามาใกล้ ๆ เหมือนเป็นของที่หนักเป็นตัน ๆ ตกมาจากที่สูงที่สุด ตกลงมา
ข้าง ๆ ตัวท่าน ได้ยินเสียงเหมือนหูกจะแตกดับภายในพริบตา

เสียงดังแบบมหันต์ลั้งคิตะ ทำให้ท่านตกใจสุดขีดเหมือนชั่วหัวใจจะ

• ১৯৯৬/১০/০৫/০৩ ১৫/১০/১৫ •

ละลายและหยุดเต็นในทันที

ท่านสำรวจสติให้ดีแล้วค่อย ๆ ลืมตาดู สำรวจดู ก็ไม่เห็นมีอะไรตกมาในที่ใกล้ ๆ นั้นแต่อย่างใด

ท่านจึงยกหัวข้อธรรมมาพิจารณาในเชิงธรรมาธิษฐานว่า **พระพุทธเจ้า** สอนให้เราสู้รบกับพญามาร ให้สู้รบด้วยการพิจารณาขันธห้า ส่วนอาวุธที่ใช้ปราบมารนั้น คือ พิจารณาทางด้านปัญญาให้แจ่มชัด

สิ่งลึกลับนั้นเป็นพวกภูตแม่ น้ำโขงหรือพวกกายทิพย์มีพญานาคเป็นต้นที่เป็นใหญ่อยู่ในถิ่นแถบนั้น เข้ามาหวังแก่งให้ตกใจกลัว ถ้าสติไม่ดีและไม่มีธรรมเป็นเครื่องผ่อนคลาย ลดกำลังของพญามารให้หย่อนยานแล้ว ท่านต้องเป็นบ้าวิปลาสเสียสติไปในทันทีทันใดแน่นอน

หลวงปู่อ่อนศรีท่านได้บันทึกไว้ว่าอาวุธที่ดีที่สุดในโลกของพวกกายทิพย์มี ๔ อย่าง คือ

๑. **วชิราวุธ** คือ อาวุธของพระอินทร์
๒. **คทาวุธ** คือ อาวุธของท้าวเวสสุวรรณ
๓. **นัยยะธาวุธ** คือ ดวงตาของพญายม
๔. **ทุสสาวุธ** คือ ผ้าโพกศีรษะของอาฬะวะกะยักษ์

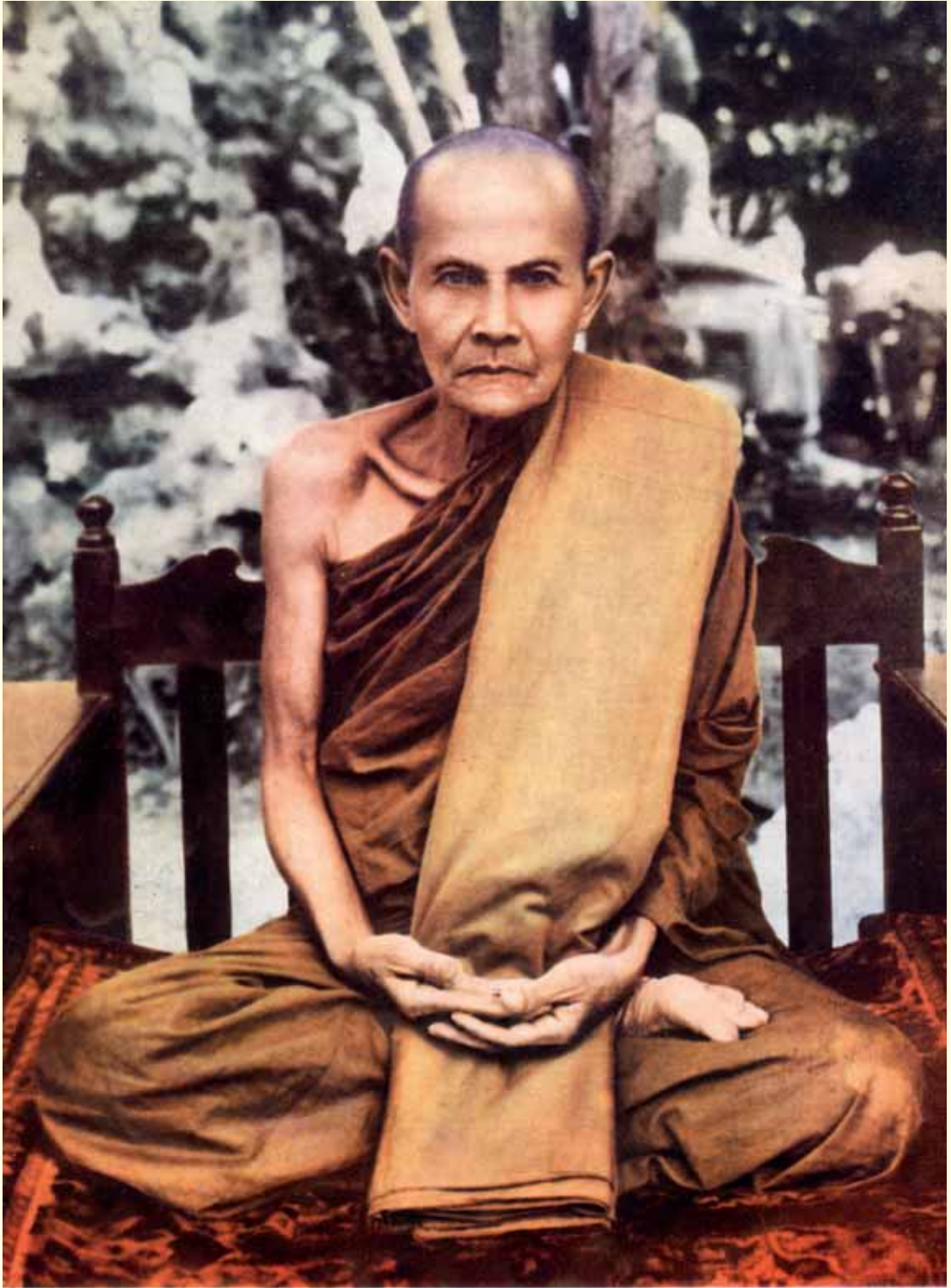
แต่อาวุธที่เหนืออาวุธเหล่านี้คือ **“ธรรมอาวุธ”** ตั้งแต่นั้นมาท่านรู้สึกว่าเป็นโรคเจ็บแปลบ ๆ ที่หัวใจ ติดตัวมาโดยตลอด ไม่เคยหาย

ออกจากบ้านหนอง ไปบ้านผาเด่น บ้านน้อย ไปทางอำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย

...คราวนี้พักที่บ้านน้อยหลายวัน เพราะต่างองค์ต่างคนก็ต่างเหนื่อยล้า ท่านเล่าติดตลกว่าเหนื่อยล้าเพราะอย่างอื่นก็พอว่า แต่เหนื่อยล้าเพราะผีหลอกแบบบ้าตายนี่สิ มันเหนื่อยจนเห็นจิ้งหะแห่งหัวใจตัวเองเด่นเป็นชุดยิ่งกว่าเขารัวจิ้งหะระบำเร็ว ๆ เสียอีก

หลวงปู่อ่อนศรีท่านว่า **“ผีหลอกไม่น่ากลัวเท่ากับคนหลอก”** แต่พระที่โดนผีหลอกแบบนี้กลับไม่คิดอย่างนั้น คิดว่า ผีหลอกน่ากลัวกว่า

• ๒๕๖๕/๐๕๒๖ ธรรมสาร •

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต บิดาแห่งพระกรรมฐานยุคปัจจุบัน

• พญานาคแม่น้ำโขงกับท่านพระอาจารย์มั่น •

คณะพระรุดงค์ของหลวงปู่อนครี... ได้ต่อสู้กับธรรมชาติ จิตใจ ภูตผี และได้โปรดชีวิตของสัตว์จตุบาท ทวีบาท และญาติโยมริมฝั่งโขงจากจังหวัดหนองคายจนถึงจังหวัดเลย ได้ประสบการณ์ชีวิตที่เป็นกำไรจากการเดินทางมุ่งสู่สันติวรบทมิใช้น้อย

อันว่า**แม่น้ำโขง** ที่ไหลมาจากยอดเขาหิมาลัยอันมีนามกระเดื่องนี้ ได้หล่อเลี้ยงชีวิตของชนในหลายประเทศ หล่อหลอมมาจากน้ำหลายสาขารวมมาเป็นโขงหนึ่งเดียว

“ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต บิดาแห่งพระกรรมฐานยุคปัจจุบัน” ได้กล่าวถึงมนต์ขลังแห่งแม่น้ำโขง ที่มีสัตว์วิเศษ คือ พญานาค ซึ่งเป็นพวกกายทิพย์สามารถแปลงร่างเป็นสัตว์บุคคลต่าง ๆ ได้ด้วยอิทธิฤทธิ์ว่า...

...เช่นครั้งหนึ่งสมัยท่านพระอาจารย์มั่นไปวิเวกแถบฝั่งแม่น้ำโขง ขณะนั้นท่านได้พาคณะไปพักอยู่ในเขตป่าร่มรื่นแห่งหนึ่ง บริเวณใกล้เคียงนั้นมีบึงน้ำกว้างใหญ่ น้ำเปี่ยมเต็มตลิ่งใสสะอาด ธรรมชาติหมู่เพื่อนเตรียมจะสร้งน้ำและตักน้ำมาสำหรับดื่มกินและใช้สอย บริเวณบึงนั้นสงบเงียบเกินไปไม่มีนก

กาเกาะอยู่บนต้นไม้ใกล้เคียง หรือรอยเท้าสัตว์ชนิดใดก็ไม่มียอบบึงน้ำอันดูเป็นการผิดวิสัย เพราะหนองน้ำบึงใหญ่ย่อมเป็นที่พึ่งพิงของลำสัตว์มีชีวิตจะใช้เพื่ออาบกินทั้งนั้น

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระอริยเจ้าผู้มีอภิญญาญาณ ท่านสงสัยว่าจะเป็นที่ไม่ชอบมาพากล จึงพิจารณาดูก็รู้ว่า เป็นที่ซึ่งมีพญานาคผู้เป็นมิถิชาติภูมิ

หลวงปู่ชอบ ฐานสโม

วัดป่าสัมมานุสรณ์ บ้านโคกมน ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

พระเดชพระคุณหลวงปู่ชอบ ฐานสโม พระอริยเจ้าผู้ทรงอภิญญาญาณ คือผู้ทรงความรู้ยิ่งในพระพุทธศาสนามีคุณสมบัติพิเศษ ๖ อย่าง ๑. อิทธิวิธี แสดงฤทธิ์ได้ ๒. ทิพโสต หูทิพย์ ๓. เจโตปริยญาณ รู้จักกำหนดใจผู้อื่น ๔. บุญเพนิวาสานุสสติญาณ ระลึกชาติได้ ๕. ทิพจักขุ ตาทิพย์ ๖. อาสวักขยญาณ รู้จักทำอาสวะให้สิ้นไป

ท่านมีนิสัยชอบโดดเดี่ยวเที่ยวไปอยู่ในป่า ทำในสิ่งที่บุคคลอื่นทำไต่ยาก ไม่ชอบเกี่ยวข้องกับหมู่ชน พระเถระ เป็นผู้มีความมองอาจเด็ดเดี่ยว อดทนเป็นเลิศ ไม่กลัวความทุกข์ยากลำบาก เสี่ยงเป็นเสี่ยงตาย กล้าได้กล้าเสียในการปราบกิเลส ถึงกับท่านพระอาจารย์มั่นออกปากชมท่านกลางสภาสงฆ์ว่า “ให้ทุกองค์ภาวนาให้ได้เหมือนท่านชอบสิ ท่านองค์นี้ภาวนาไปไกลลิบเลย”

ท่านสามารถแสดงธรรมและสนทนาธรรมเป็นภาษาต่าง ๆ ได้หมด เพียงกำหนดจิตดูว่าภาษา นั้น เขาใช้พูดกันอย่างไร ท่านสามารถแสดงธรรม โปรดเทวดา พญานาค ตลอดจนภพภูมิต่าง ๆ ได้

การจุดธูปของท่านนับว่าโลดโผนมาก ชอบเดินทางในเวลากลางคืนหรือจวนสว่างในคืนเดือนหงาย เที่ยวไปอย่างอนาคาภิรมณ์ผู้ไม่มีอาลัยในโลกทั้งปวง บางคราวมีเสือลายพาดกลอนตัวใหญ่ สองตัวกระโดดล้อมหน้าล้อมหลังเอาไว้ ท่านเร่งสติสมาธิ แผ่เมตตา กำหนดจิตเข้าข้างใน สมาธิลึกเข้าไปจนถึงฐานของจิต ปลอ่ยวางสิ่งทั้งปวง เมื่อถอนจิตออกมาปรากฏว่าเสือสองตัวได้หายไปแล้ว

มาพนพิขีใส่น้ำนั้นไว้ หากพระเถรลงอาบน้ำหรือตักน้ำขึ้นมาใช้สอยดื่มกิน ก็คงจักเกิดอันตรายเจ็บไข้ได้ป่วยให้เป็นที่ยากลำบาก

ท่านจึงรีบห้ามหมู่เพื่อนไว้ บอกสั้น ๆ ว่า อย่าเพิ่งใช้น้ำเหล่านี้ แล้วท่านก็รีบไปกราบเรียนท่านพระอาจารย์มั่นถึงข้อที่สงสัย และได้พิจารณาอยู่แล้ว รู้ว่าพญานาคพวกนี้ยังไม่มีคุณเคารพเลื่อมใสในศาสนา เห็นพวกเราเป็นศัตรู

ท่านพบวิมุตติบรรลุนิรมลขั้นสูงสุด เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ พรรษาที่ ๒๐ อายุ ๔๓ ปี ที่ถ้ำบ้านหนองยวน ประเทศพม่า ท่านเป็นพระผู้ทรงอภิญญาสามารถล่วงรู้สิ่งที่ลึกลับที่มนุษย์ธรรมดาสามัญมองไม่เห็น เช่น เหวบุตร เหวดา อินทร์ พรหม ยม ยักษ์ พญานาค ภูต ผี ปีศาจมากมาย แม้แต่ความรู้ลึกลับก็คิดภายในใจของคน ท่านก็สามารถล่วงรู้ได้

ในระหว่างที่ท่านอยู่กับหลวงปู่ท่านนั้น ท่านได้รับความไว้วางใจและมอบหมายให้ช่วยดูแลพระเถรที่คิดอะไรนอกกลุ่มนอกทาง ไม่ถูกต้องตามครรลองของผู้ทรงศีลธรรมท่านก็จะตักเตือน เป็นที่ทราบกันดีในหมู่ลูกศิษย์หลวงปู่ท่านว่า ท่านมีความรู้ภายในดวงใจไม่แพ้หลวงปู่ท่าน พระเถรทั้งหลายจึงเกรงกลัวท่านมาก และท่านก็ยังสามารถระลึกชาติรู้อดีตชาติของท่านเองว่าเคยเกิดเป็นอะไรมาบ้าง เช่น เคยเกิดเป็นพระภิกษุรักษาศีลอยู่กับพระอรุณรุทธะ เคยเป็นสามเณรน้อยลูกศิษย์พระมหาทักษสปะ เคยเกิดเป็นท้าวมหาพรหมในพรหมโลกและเป็นสัตว์หลายชนิดอีกด้วย หลวงปู่ชอบท่านบำเพ็ญภาวนาอยู่ตามป่าตามเขา ส่วนมากทางภาคเหนือหลายพื้นที่รวมถึงประเทศพม่าด้วย

นามเดิม นายบ่อ แก้วสุวรรณ
เกิด เมื่อวันพุธที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๔ ขึ้น ๕ ค่ำ เดือน ๓ ปีฉลู ณ บ้านโคกมน ตำบลผาน้อย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เป็นบุตรของนายมอ และนางพิลา แก้วสุวรรณ
บรรพชา บวชสามเณรเมื่ออายุ ๑๙ ปี ณ วัดบ้านนาแก ตำบลบ้านนาแก อำเภอเมือง จังหวัด
และอุปสมบท หนองบัวลำภู เป็นสามเณรอยู่ถึง ๔ ปีกว่า และได้อุปสมบทเมื่ออายุ ๒๓ ปี วันที่ ๒๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๗ ณ วัดศรีธรรมาราม อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร โดยมี **พระครูวิจิตรวิโสธนาจารย์** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระอาจารย์แดง** เป็นพระกรรมวาจาจารย์

ท่านได้พบท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต ณ เสนาสนะป่าบ้านสามผง อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม หลวงปู่ท่านได้ให้โอวาทสั้น ๆ ว่า “ท่านเคยภาวนาอย่างไร ก็ให้ทำต่อไปเช่นนั้น อย่าได้หยุด ธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ที่พระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงไว้นั้น มันอยู่ที่ใจเรานี่แหละ ถ้าอยากรู้อยากเห็นธรรมเหล่านั้น ก็ให้ค้นหาเอาที่ใจของท่านเอง”

พ.ศ. ๒๔๘๙ ขณะท่องเที่ยวธุดงค์อยู่ทางภาคเหนือ สหธรรมิกคือหลวงปู่ขาว อนาลโย ชวนท่านกลับมาอีสาน ท่านจึงได้มาจำพรรษาที่ป่าช้าหินโง่น ปัจจุบันคือวัดป่าโคกมน

พ.ศ. ๒๕๐๑ มีชาวบ้านถวายที่ดินสร้างวัดกว่าร้อยไร่ ท่านจึงได้รับสร้างเป็นวัดขึ้นมา ปัจจุบันคือ วัดป่าสัมมานุสรณ์ ท่านได้อยู่จำพรรษาที่นี่เรื่อยมาจนวาระสุดท้ายของท่าน

พ.ศ. ๒๕๑๔ อายุ ๗๐ ปี ท่านป่วยเป็นอัมพาต

มรณภาพ ท่านละสังขารเข้าสู่อนุภาติเสสนิพพาน ณ วัดป่าสัมมานุสรณ์ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๘ สิริรวมอายุได้ ๙๓ ปี ๑๑ เดือน ๒๗ วัน ๗๐ พรรษา •

เข้าใจว่าที่พวกเรา มา ณ ที่นี้นั้นจะมาลองดีแข่งกับพวกเขา และขับไล่ให้พวกเขาต้องระเห่ร้อนจากถิ่นที่อยู่ไป เขาจึงได้แก้มองพนพิษใส่ไว้ในน้ำไว้ ดูที่หรือพวกเราจะทำประการใด หากประมาทมาใช้น้ำอาบกินเข้าคงเจ็บไข้ ต้องหนีจากไป

ท่านพระอาจารย์มั่น ได้กล่าวชมเชยความรู้เห็นของหลวงปู่ชอบมาก และสั่งยืนยันมิให้พระลงไปอาบน้ำหรือตักน้ำอันมีพิษนั้นมาดื่มกินหรือใช้สอย ท่านว่าเราจะต้องไม่สนใจกับปฏิกิริยาอันไม่ถูกต้องของพวกพญานาคเหล่านั้น ให้พวกเราเจริญเมตตาแผ่ให้เขา ในไม่ช้าเขาก็คงจะต้องลดทิวฐิมาณะเป็นแน่แท้ เพราะเมตตาธรรมเป็นธรรมอันเยือกเย็น สามารถดับความร้อนรุ่ม กระวนกระวายของจิตที่หลงผิดริษยาอาฆาตได้เป็นอย่างดี

ต่างองค์ก็ต่างเชื่อฟังคำของท่านพระอาจารย์มั่น มิได้พยายามอย่างกรายไปไกล่บึงแม่น้ำแต่ประการใด การอาบ การตักน้ำมาดื่มกินใช้สอย ก็พยายามไปหาจากหนองน้ำแห่งอื่น แม้จะไม่ค่อยสะดวกด้วยอยู่ห่างไกลกว่าและดูไม่คอยสะอาดราบรื่นเท่า แต่ก็แน่ใจได้ในความปลอดภัยกว่า

หลายวันต่อมา ท่านพระอาจารย์มั่นจึงอนุญาตให้พระลงอาบน้ำได้ และใช้สอยน้ำในบึงดังกล่าวได้ คงไม่จำเป็นต้องกล่าวแต่อย่างใดว่า การนี้เป็นไปภายหลังจากที่ท่านได้ทราบพญานาคเหล่านั้นเรียบร้อยแล้ว ให้ยอมตนเคารพท่าน และรับถือพระไตรสรณคมน์

ทราบภายหลังว่า หลังจากเมื่อพญานาคยอมตนศิโรราบต่อท่านแล้ว ท่านพระอาจารย์มั่นก็ถามถึงเรื่องการพนพิษใส่น้ำในบึงนี้ ท่านตักเตือนเรียบ ๆ ว่าหากมีพระเณร หรือผู้ใดมาใช้น้ำพิษนี้แล้วเกิดภัยอันตรายขึ้น จะเป็นบาปกรรมอย่างหนักแก่พญานาคโดยแท้ โดยเฉพาะโทษการล่วงเกินท่านผู้มีศีลบริสุทธินั้น คงจะไม่ต่ำกว่าการลงขุมนรก หากยื่นบาปย่นกรรมก็ควรจะรีบไปถอนพิษให้น้ำเป็นน้ำบริสุทธิ์เสีย เป็นประโยชน์แก่ผู้สัญจรไปมาดังเดิม พญานาคทั้งประหลาดใจและตกใจ... ประหลาดใจที่ว่าเราแอบทำ แต่ท่านพระอาจารย์มั่นและหลวงปู่ชอบต่างล่วงรู้ได้ด้วยอำนาจความรู้ภายใน... ตกใจ

ทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำโขง

ด้วยกลัวโทษทัณฑ์ในการล่วงเกินพระอริยเจ้า จึงได้กราบกรานขอสมาโทษ
ยอมรับผิด แล้วรีบถอนพิษโดยเร็ว

ท่านเล่าว่า แต่โน้นมา พญานาคคณะนั้นก็หมดทิฏฐิมานะ มีความ
เคารพเลื่อมใสศรัทธาในพระศาสนา ถวายตัวเป็นศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น
ปวารณาตัวรับใช้และถวายอารักขาท่านและหลวงปู่ชอบตลอดจนพระเถรทั้ง
ปวงเป็นอย่างดี และเมื่อถึงโอกาสอันควรก็มาฟังธรรมเสมอมิได้ขาด

• ศึกษาธรรมกับพระมหาเถระฝ่ายกรรมฐาน •

คณะพระรุดงค์ของหลวงปู่อ่อนศรี ออกจากอำเภอเชียงคานได้ยาตรา มุ่งตรงไปยัง **วัดถ้ำผาปู่ บ้านนาอ้อ อำเภอเมือง จังหวัดเลย เพื่อเข้าไปกราบ นมัสการและสนทนาธรรมกับ “หลวงปู่คำดี ปภาโส พระอริยเจ้าผู้อ่อนน้อม ต่อธรรม”**

นับว่าเป็นโชคลาภอันประเสริฐมาประจวบเหมาะเคราะห์ดีอีกหลายชั้น

พระครูญาณทัสสี (หลวงปู่คำดี ปภาโส)

วัดถ้ำผาปู่ อำเภอเมือง จังหวัดเลย

พระเดชพระคุณหลวงปู่คำดี ปภาโส พระอริยเจ้าศิษย์กรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ท่านเป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งภายนอกและภายใน สันโดษไม่ชอบการก่อสร้าง

เบื้องต้นท่านศึกษาธรรมจากพระอาจารย์สิงห์ ขนดะยากโม ณ วัดป่าสาละวัน อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา จากนั้น ท่านท่องเที่ยวไปตามป่าเขา จนกระทั่งวาระสุดท้ายท่านได้กลับมาจำพรรษาที่วัดถ้ำ ผาปู่ และได้รับอุปนิสัยอันสำคัญจากหลวงตามหาบัว จนถึงที่สุดแห่งทุกข์

ท่านมักกล่าวกับคนใกล้ชิดเสมอว่า “มหาบัวเป็นอาจารย์ของอาตมา” ท่านไม่ถืออายุพรรษา ท่าน ถือพรหมจรรย์คือพระอรหัตตผลเป็นที่ตั้ง ถ้าหากได้ธรรม แม้จะเอาสามเณรเป็นอาจารย์ท่านก็ยอม ท่าน มีวิธีการและอุปนิสัยแปลก ๆ เพื่อฝึกหัดธรรมาน ท่านชอบแสวงหาที่อยู่อันน่ากลัวและชอบหาวิธีแก้ความ กลัวเฉพาะหน้า อย่างเช่น ท่านพักอาศัยอยู่ในถ้ำ เสือร้องคำรามอยู่หน้าถ้ำ ตัวสั่นแต่ใจสู้ไม่ถอย ภาวนา สอนตนเองว่า กรรมฐานอะไรมากแล้วเสีย เรากลัวเสือมันมากินเรา ก็เรากินสัตว์มาลึกลับเท่าไร๋ กินมาจน เต็มพุง ถ้าเสือจะมากินเราเสียบ้างก็ไม่เห็นจะเป็นไร วันนี้เราต้องสู้” คิดอย่างนั้นแล้วท่านก็รีบเดินออก จากถ้ำไปตามหาเสือ พอเสือเห็นท่านเดินเข้าไปหาตุ่ม ๆ มันก็แผ่นแนบเปิดหนีเข้าป่าหายเงียบไป

ที่ขณะนั้นองค์หลวงปู่คำดี ปภาโส กำลังฉลองถ้ำ มีพระมหาเถรานุเถระศิษย์
กรรมฐานสายท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต มาชุมนุมในสภาแห่งถ้ำผาปู่ขึ้น
เช่น “หลวงปู่อ่อน ญาณสิริ พระอริยเจ้าผู้มีดวงตาเห็นธรรม” “หลวงปู่หลุย
จนฺทสาโร พระอริยเจ้าผู้มีปฏิปทามักน้อยสันโดษหาผู้เสมอได้ยาก” และอีก
หลายต่อหลายองค์

ที่ถ้ำผาปู่ก็ได้หาที่พักรอบ ๆ ถ้ำ สมัยก่อนกันดารน้ำ กับข้าวอาหารก็อด

ท่านเคยจิตเสื่อมและระคะกำเริบมาก ถึงกับจะเอามิดโกนกรีดคอตนเองให้ตายถึงสามครั้งสามหน
แต่ก็เหมือนมีเทวดามาช่วยเสมอ ท่านเล่า ว่าหากวันนั้นมีผู้หญิงเข้าสู่ราวป่าที่ท่านพักอาศัยอยู่ ท่านจะต้อง
ข่มขืนแสพเมถุนแน่นอน เพราะเกิดความกำหนัดอย่างมาก แต่เดชะบุญบันดาล วันนั้น ไม่มีผู้หญิงสักคนเลย
ทั้งที่ทุก ๆ วันจะมีผู้หญิงมาหาของป่ากันเต็ม ท่านพลิกจิตแก้ตัวท่านเองทันทีอย่างเด็ดขาด ด้วยการเปลี่ยน
ความคิดที่จะฆ่าตัวตายเสียใหม่ว่า “ถ้าจะตาย เราต้องตายพร้อมกับความเพียรภาวนาเท่านั้น”

นิสัยแต่ก่อนท่านเป็นคนผาดโผน แข็งกระด้าง ไม่ยอมใครง่าย ๆ แต่ท่านมาแก้ไขใหม่ ท่านเล่าว่า
ครั้งหนึ่งท่านใช้สามเถรตัดผ้าขาวทำสบง สามเถรเย็บผ้าผัด ท่านนึกผ้าโยนทิ้ง สามเถรร้องไห้ใหญ่ ท่าน
รู้สึกสะเทือนใจมากที่ทำการอย่างนั้น ผ้าตัดผัดมันก็ตัดผัดไปแล้ว แล้วมาฉีกผ้าทิ้งนี้หาประโยชน์อะไรไม่ได้
ท่านเตือนตนเองว่า “เอาละนะเราจะเอาสามเถรเป็นอาจารย์ ต่อแต่เป็นต้นไปเราจะเปลี่ยนนิสัยใหม่ เปลี่ยน
มารยาทใหม่ กิริยาอย่างนี้จะไม่นำเอามาใช้จนกระทั่งวันตาย เปลี่ยนเป็นคนอ่อนโยน ไม่ดูดำดูขาวใคร
โดยไร้ซึ่งเหตุและผล” แล้วท่านก็ตั้งสติ เปลี่ยนนิสัยเดิมตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

นามเดิม นายคำดี นินเขียว

เกิด ท่านเกิดวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๔๕ ตรงกับแรม ๑๔ ค่ำ ปีมะเส็ง เป็นบุตร
ของนายพรและนางหมอก นินเขียว เกิดที่บ้านหนองคู ตำบลบ้านหว้า อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น

อุปสมบท ท่านบวชเป็นพระมหานิกาย ที่วัดหนองแวง บ้านเมืองเก่า ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัด
ขอนแก่น โดยมี **พระครูเมือง** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระอาจารย์โพธิ์** เป็นพระกรรมวาจาจารย์
พระอาจารย์ชานูหลิด เป็นพระอนุสาวนาจารย์

ต่อมาได้ยุติเป็นฝ่ายธรรมยุตเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๑ เวลา ๑๓.๓๐ น.
ณ วัดศรีจันทราวาส ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมี **พระครูพิศาล
อริญเขต** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระปลัดสังข์** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระสมชาย** เป็นพระ
อนุสาวนาจารย์

มรณภาพ ท่านละสังขารเข้าสู่อนุภาติเสสนิพพาน ณ โรงพยาบาลแพทย์ปัญญา กรุงเทพฯ เมื่อวันที่
๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เวลา ๑๓.๑๓ น.

สิริอายุได้ ๘๒ ปี ๔ เดือน ๙ วัน ๕๖ พรรษา •

• หลวงปู่ป่อก่อนบวช •

หลวงปู่อ่อน ญาณสิทธิ์

หลวงปู่หลุย จันทสาโร

หลวงปู่หลวง กตปุญโญ

หลวงปู่หลอด ปโมทิตโต

บิณฑบาตมาก็อาศัยแม่ชี ตำลึงมะละกอ ช่วงบ่ายก็ไปอาบน้ำตื้นโคกตื้นป่า มีบ่อน้ำ แבקกระบอก ๓ - ๔ กระบอก ใส่น้ำเอามาใส่โองสำหรับล้างบาตร พระหนุ่มแบกมาทุกองค์ พระสมัยเก่าท่านไม่เคยกลัวเรื่องงานหนักงานเบาทำได้ ภาวนาไปด้วยทำงานไปด้วย

หลวงปู่อ่อนศรี ได้หยุดยั้งพักภาวนาศึกษาธรรมอยู่ที่ถ้ำผาปู่พอสมควรแก่เวลาประมาณ ๑๐ กว่าวัน ออกจากนั้นท่านก็นำคณะเดินเท้าไปยัง **บ้านไร่ม่วง** อำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย แล้วข้ามเขาต่อไปยังจังหวัดเพชรบูรณ์ พักภาวนาตามชายป่าเชิงเขาอีก ๑๐ กว่าวัน ในระยะนั้นเขากำลังกรุยทางจังหวัด

เมือง จังหวัดเชียงใหม่ กับ “หลวงปู่ปลื้ม พุทธาจาโร พระอริยเจ้าผู้มีกลิ่นศีลธรรมกำจรกำจาย”

ท่านและคณะได้พักปฏิบัติธรรมภาวนาอยู่**วัดสันติธรรม**ด้วยความผาสุกทั้งกายและใจได้ประมาณ ๒ เดือนกว่า ชาวบ้านทางอำเภอแม่แตง เขามานิมนต์พระวัดสันติธรรมไปจำพรรษาที่**วัดป่าพระอาจารย์ดี** ตำบลสันมหาพน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากปีนั้นไม่มีพระเข้าอยู่จำพรรษาเลย เพราะว่า “หลวงปู่ดี อจลรมโม่ พระอริยเจ้าผู้มีปฏิปทาประดุจเสือโคร่ง” ท่านป่วยเดินทางกลับมารักษาตัวที่วัดป่าอรัญญวิเวก บ้านข่า อำเภอศรีสงคราม จังหวัด

พระญาณสิทธิอาจารย์ (หลวงปู่ปลื้ม พุทธาจาโร)

วัดถ้ำผาปล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

พระเดชพระคุณหลวงปู่ปลื้ม พุทธาจาโร พระอริยเจ้าผู้ทุ่มเทชีวิตจิตใจในเพศพรหมจรรย์ บากบันดำเนินตามรอยพระบูรพาจารย์ อุปนิสัยละมุนละไม มีเมตตาเป็นสาธารณะ ใจเด็ด มุ่งหวังเพียงความพ้นทุกข์ ได้รับคำชมจากท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ว่า “เป็นดอกบัวที่ยังตูมอยู่ เบ่งบานเมื่อใด จะหอมกว่าหมู่”

ท่านที่ยั่วรูดงค์ไปตามป่าเขาและยอดดอยทั่วทุกภาค ขณะที่ท่านพระอาจารย์มั่นยังมีชีวิตอยู่ท่านจะเที่ยววนเวียนเข้ามาฟังธรรมภาคปฏิบัติอยู่เสมอ เมื่อท่านพระอาจารย์มั่นท่องเที่ยวรูดงค์ไปทางภาคเหนือ ท่านก็จะติดตามไปอาศัยอยู่ในรัศมีธรรมของท่านพระอาจารย์มั่นเสมอมา

ท่านชอบอยู่ตามท้องถ้ำและภูเขาสูงตราบนานวัยชรา เก่งในการพิจารณาสุภะกรรมฐาน ท่านสามารถอธิบายในกายคตาสติกรรมฐาน พิจารณากระดูก ๓๐๐ ท่อนได้อย่างพิสดาร ท่านถือเคร่งใน

นครพนม หลวงปู่สิม พุทธาจาโร ได้ทราบดังนั้น จึงหันมาพูดกับหลวงปู่อ่อนศรีว่า “ท่านอ่อนศรี พาหมู่คณะไปจำพรรษาที่วัดป่าหลวงปู่ดื้อ ด้วยนะ”

หลวงปู่อ่อนศรีและหมู่คณะจึงเดินทางไปจำพรรษาที่วัดป่าพระอาจารย์ดื้อ ตามคำขอร้องของหลวงปู่สิม พุทธาจาโร

หลวงปู่อ่อนศรีท่านบอกว่า “พระกรรมฐานที่เชียงใหม่ มีแต่คนอีสาน ทั้งนั้น สกปรก อุดรฯ อยู่ภาวนาไม่ได้ก่อสร้างอะไร การบิณฑบาตพอได้ฉัน พระกรรมฐานชอบไปเมืองเหนือเพราะชาวบ้านเขาใส่บาตรแล้ว ก็ไม่ได้ตามมา รุณวายที่วัด”

“โสณานิกังคฤตงค์” คือ รุดงค์ข้อ ๑๑ ว่าด้วย การเข้าไปเยี่ยมและอยู่ในป่าช้าพิจารณาซากศพเป็นวัตร ท่านเป็นผู้มีใจหนักแน่นมั่นคงไม่หวั่นไหว ในโลกธรรมทั้งหลาย

- นามเดิม** นายสิม วงศ์เข็มมา เป็นบุตรของนายสาน และ นางสิงห์คำ วงศ์เข็มมา
- เกิด** ท่านเกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๒ ตรงกับวันศุกร์ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีระกา
- บรรพชา** เมื่อท่านอายุ ๑๗ ปี ได้ขอบิดามารดาบรรพชา เป็นสามเณรฝ่ายมหานิกาย ณ วัดศรีรัตนาราม บ้านบัว ในวันที่ ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๖๙ โดยมี **พระอาจารย์สีทอง** เป็นพระปัพพชาจารย์
- บรรพชาใหม่** เป็นสามเณรฝ่ายธรรมยุต ที่โบสถ์น้ำวัดศรีสงคราม โดย**ท่านพระอาจารย์มั่น** เป็นประธาน และ**เจ้าคุณธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)** เป็นพระปัพพชาจารย์
- อุปสมบท** เมื่อวันอังคารที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๗๒ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เดือน ๘ ปีมะเส็ง ณ วัดศรีจันทราวาส ตำบลพระลับ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยมี **พระครูพิศาลธัญเขต (จันทร์ เขมิโย)** เป็นพระอุปัชฌาย์ **พระอาจารย์สิงห์ ขนฺตยาคโม** เป็นพระกรรมวาจาจารย์ **พระปลัดดวงจันทร์** เป็นพระอนุสาวนาจารย์
- ปีพุทธศักราช ๒๕๐๓ ท่านได้เดินทางรุดงค์มาพบถ้ำผาล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ถ้ำนี้ทะลุถึงกันได้ มีลักษณะเป็นปล่อง อากาศถ่ายเทสะดวก เหมาะสำหรับบำเพ็ญเพียรภาวนาเป็นอย่างยิ่ง ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาท่านก็อยู่จำพรรษา และพัฒนาจนกลายเป็นสถานที่อบรมภาวนาปฏิบัติธรรม สำหรับพระภิกษุสามเณร อุบาสก อุบาสิกาผู้หวังความหลุดพ้น มาจนถึงจวบจนสิ้นอายุสังขารของท่าน
- มรณภาพ** ท่านละสังขารเข้าสู่อนุปาทิเสสนิพพาน ณ วัดถ้ำผาล่อง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๕
- สิริรวมอายุได้ ๘๒ ปี ๙ เดือน ๑๙ วัน ๖๓ พรรษา •